

XIV Всеукраїнська виставка-форум

Міністерство культури України
Одеська обласна державна адміністрація
Українська асоціація видавців
та книгорозповсюджувачів
Одеська національна наукова бібліотека
імені М.Горького

**XIV ВСЕУКРАЇНСЬКА
ВИСТАВКА-ФОРУМ**
***“УКРАЇНСЬКА КНИГА
НА ОДЕЩИНІ”***

**6-8 червня
2013 року**

Каталог

Одеса
2013

*Виставка-форум проводиться під патронатом
голови Одеської обласної державної адміністрації
Едуарда Матвійчука*

Засновники:

Міністерство культури України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська обласна рада
Одеська міська рада
Державний комітет телебачення і радіомовлення України
Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів
Одеська національна ордена Дружби народів
наукова бібліотека імені М.Горького

Організатори:

Одеська національна ордена Дружби народів
наукова бібліотека імені М. Горького
Управління інформаційної діяльності
Одеської облдержадміністрації
Управління культури і туризму Одеської облдержадміністрації
Управління освіти і науки Одеської облдержадміністрації
Книжкова палата України імені І.Федорова
Одеська обласна Рада миру
Одеська організація Національної спілки письменників України
Одеська регіональна організація Національної спілки
журналістів України
Іллічівська міська рада

За підтримки:

Благодійного фонду “Надія, Добро і Добробут”
Свято-Архангело-Михайлівського жіночого монастиря
Одеського морського торговельного порту
ПАТ «Пласке»
ПАТ «Єнні Фудз»

Організаційний комітет виставки-форуму:

65023 Одеса-23, вул. Пастера, 13
Тел. / Факс (048) 723-02-52
E-mail: ognb@ukr.net
Internet: www.odnb.odessa.ua

НОВОХАТЬКО
Леонід Михайлович,
Міністр культури
України

Шановні друзі!

*Щиро вітаю учасників, гостей та організаторів
XIV Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині»!*

Форум став традиційним місцем зустрічі шанувальників книги - книговидавців та книгорозповсюджувачів, поетів та письменників, бібліотекарів та читачів.

Цей представницький захід сприяє збереженню і розвитку інтелектуального та духовного потенціалу нації, розвитку і взаємозбагаченню культур народів, пропагує атмосферу взаєморозуміння, толерантності та злагоди.

Бажаю всім учасникам, організаторам та гостям приємного спілкування, професійного розвитку, міцного здоров'я, успіхів та натхнення для нових здобутків!

МАТВІЙЧУК
Едуард Леонідович,
*голова Одеської обласної
державної адміністрації*

***Щиро вітаю організаторів, учасників та гостей
XIV Всеукраїнської виставки-форуму
«Українська книга на Одещині»!***

Одеса без перебільшення перетворилася у ці дні на книжкову столицю України. В одній з провідних бібліотек держави - Одеській національній науковій бібліотеці імені М.Горького відбувається традиційна виставка-форум «Українська книга на Одещині».

Мета виставки-форуму надзвичайно благородна – популяризація вітчизняної книги, що сприяє відродженню національної духовності та культури України. Це Свято Книги – ще одна нагода зібрати разом видавців, авторів, читачів і дати їм можливість поспілкуватися, порозумітися, налагодити контакти, презентувати нові видання у Південному регіоні України взагалі, та Одесі зокрема.

Усвідомлюючи непересічне значення книги як унікального засобу збереження знань і головного джерела пізнання історичного досвіду нашого народу, його творчого і наукового потенціалу, Одеська обласна державна адміністрація незмінно надає свою всебічну підтримку такому масштабному культурно-просвітницькому заходу, яким є Всеукраїнська виставка-форум «Українська книга на Одещині».

Висловлюю вдячність організаторам та учасникам Форуму за любов до книги – нашого духовного оберегу, за сприяння розвитку освіти і

культури в нашому багатонаціональному регіоні, поповненню фондів міських та сільських бібліотек Одещини новими книгами з історії, економіки, мистецтвознавства, суспільних і природничих наук, художньою літературою.

Бажаю всім учасникам і гостям XIV Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині» плідної праці, творчої наснаги і нових здобутків!

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized capital letter 'D' followed by several loops and a final vertical stroke.

БОТУШАНСЬКА
Ольга Федорівна,
генеральний директор
ОННБ імені М.Горького,
заслужений працівник
культури України,
повний кавалер ордена
княгині Ольги,
голова оргкомітету
XIV Всеукраїнської
виставки-форуму
“Українська книга на Одещині”

Дорогі друзі!

Традиційне Свято Книги знову зібрало в Одеській національній науковій бібліотеці імені М.Горького книговидавців, книготорговців, авторів, бібліотекарів та шанувальників друкованого слова з багатьох куточків нашої держави. Це дає підстави говорити про те, що наша бібліотека знайшла ту спільну ідею, навколо якої об'єдналися представники різних регіонів України, стала унікальним майданчиком для активного спілкування творчої інтелігенції, для налагодження контактів, продукування нових культурно-просвітницьких проєктів та бізнес-ідей.

Приємно усвідомлювати, що започаткована бібліотекою в 2000-му році виставка-форум набула загальнонаціонального масштабу, стала визначною подією у культурному житті нашої держави і що вона традиційно має підтримку Міністерства культури України, Державного комітету телебачення та радіомовлення України, Одеської обласної державної адміністрації, Одеської обласної та Одеської міської рад, Української асоціації видавців та книготорговців, Книжкової палати України імені І.Федорова.

Проголошена чотирнадцять років тому мета цього масштабного культурно-просвітницького заходу не втратила своєї актуальності й нині,

адже розбудова Української держави неможлива без розвитку національного книговидавництва, яке відіграє важливу роль у самоусвідомленні нації, формуванні інформаційного суспільства, розвитку культури і зміцненні духовності.

На необхідності визначити книговидавничу галузь України національним стратегічним пріоритетом наголошували й учасники нещодавніх травневих парламентських слухань, на яких розглядалися актуальні проблеми української книжкової справи. Зокрема, було звернуто увагу на чинники, які гальмують процес книговидавництва і доступу читача до нової книги, - недосконалість законодавчої бази з цього питання, згортання інвестицій у видавничу галузь та унеможливлення кредитування видавничих проєктів, недостатнє бюджетне фінансування бібліотек для поповнення фондів вітчизняною літературою.

Наша виставка-форум покликана сприяти збереженню і примноженню духовного та культурного надбання українського народу; розвитку і функціонуванню української мови в усіх сферах суспільного життя; розповсюдженню та популяризації нових книжкових видань різними мовами, що вийшли впродовж року на теренах України; поповненню бібліотек Південного регіону новою літературою.

Знаковим нинішній книжковий форум робить вагома для нашого народу подія – 24 травня 2013 року в День слов'янської писемності та культури ми відзначали 1150 років кириличного письма – свято, яке об'єднує східний та західний слов'янський світ. Ми горді, що у фондах нашої бібліотеки є різномовні раритети і стародруки, зокрема й пам'ятки слов'янської писемності – славетні Хіландарські та Охридські аркуші з Євангелія XI століття.

Символічним є те, що відкриття нашої виставки-форуму збіглося з Днем журналіста України, адже Одеська регіональна організація Національної спілки журналістів України упродовж усіх років є інформаційним спонсором цього заходу. Отож я щиро вітаю усіх газетярів, теле- і радіожурналістів з професійним святом і зичу всім доброго здоров'я, натхнення, вдалих сюжетів і сподіваюся на подальшу плідну співпрацю в інформаційному полі нашої держави.

Приємно бачити серед експонентів нинішньої виставки наших давніх друзів – кийські видавництва «Наукова думка» НАН України, «Мистецтво», «Картографія», «Мапа», ПТОВ «Алерта», видавництва «Університетська книга» із Сум, «Астропринт» з Одеси, «Підручники і посібники» з Тернополя та ін. До уваги одеситів вони представляють наукову, довідково-енциклопедичну, навчальну, дитячу і художню книгу,

видання, присвячені історії та культурі України, українському фольклору, питанням економіки, педагогіки, літературознавства, мистецтвознавства, філософії та релігії, картографічні видання тощо.

Виставці-форуму традиційно передують конкурси читачьких рецензій на книжкові новинки, які побачили світ у вітчизняних видавництвах у 2012-2013 роках та стали переможцями різноманітних престижних конкурсів та літературних рейтингів. Кращі рецензії відзначені премією «Читач року».

Вагомою подією нинішньої виставки-форуму стануть благодійні акції дарування депутатом Одеської обласної ради, головою постійної комісії з питань бюджету, фінансово-економічної політики та банківської діяльності Одеської обласної ради Юрієм Костянтиновичем Масловим церковно-служебної книги «Природъ постная» (поч. XVII ст.) до фонду рідкісних видань та рукописів ОННБ імені М.Торського та французьким культурним центром Альянс Франсез в Одесі книги О.В.Таласа «Французи в Одесі» (К., 2012) бібліотекам Одещини.

Чільне місце у програмі книжкового форуму відведено «круглому столу» на тему: «Ринок української книги: Стагнація? Стабілізація? Розвиток?» за участі директора Книжкової палати України імені І.Федорова, доктора технічних наук, професора М.І.Сенченка, президента Української асоціації видавців та книготорговців О.В.Афоніна, книговидавців, книготорговців, бібліотекарів та громадських діячів. Микола Іванович Сенченко також презентуватиме власну книжку «Общество истребления – стратегическая перспектива «демократических реформ» (К., 2013).

Відвідувачам виставки-форуму традиційно пропонується низка цікавих презентацій: поетичної збірки «Світ за Брайлем» та історичної повісті для підлітків «Під мурами твердині» (дипломант Міжнародного літературного конкурсу романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей «Коронація слова») М.І.Мартинюка, збірки поезій П.М.Коробчука «Архівотека, або Книжечка для себе» (Поліграфічно-видавничий дім «Швердиня», Луцьк).

В.о. директора Інституту енциклопедичних досліджень НАН України М.Т.Железняк презентуватиме 12-й том Енциклопедії Сучасної України. Видавництво «Наукова думка» НАН України представить на суд читачів довідково-енциклопедичне видання «Історія української культури» (Т. 5, кн. 1-3), а видавництво «Мистецтво» - нові художні альбоми: «Шедеври українського живопису» (К., 2012) та «Національний музей

історії України» (К., 2012).

Художник, мистецтвознавець, член Національної спілки журналістів України В.А. Кудlach презентуватиме свою монографію «Герасим Семенович Головков. 1863-1909: життєпис, періодика, репродукції творів, каталог, бібліографія» за участі мистецтвознавців, митців, видавців.

На відвідувачів виставки-форуму чекають також зустрічі з лауреатом Національної премії України імені Тараса Шевченка, членом Національної спілки письменників України, головним редактором журналу «Кур'єр Кривбасу» Г.Д. Гусейновим, який презентуватиме свій роман «Повернення в Портленд» (К., 2011), з одеськими письменниками Г.П. Шипківським, Б.І. Сушинським, О.С. Різниківим та ін.

Археолог і етнолог, декан історичного факультету ОНУ імені І.І. Мечникова В.Г. Кушнір презентуватиме монографію «Господарсько-побутова адаптація українців Південно-Західного степу і Нижнього Подунав'я. (Друга половина XIX – перша половина XX ст.)» (О., 2012), голова Одеської регіональної організації Національної спілки журналістів України Ю.А. Работін - свою книжку «Золотое кольцо Победы» (О., 2012), яка стала підсумком журналістського марафону на честь 65-річчя Великої Перемоги.

Цьогорічне виїзне Свято української книги відбудеться в місті Іллічівську – в місті портовиків, місті фонтанів і троянд. Традиційно під час нього буде проведено благодійну акцію передачі книжок вітчизняних видавництв бібліотекам міста, творчі зустрічі авторів з громадськістю міста.

Фінальним акордом нашого книжкового форуму стане урочиста церемонія нагородження переможців конкурсу «Краща книга виставки-форуму 2013 року».

Вірю, що нинішня XIV Всеукраїнська виставка-форум «Українська книга на Одещині» продемонструє традиційно високий рівень, матиме широкий суспільний резонанс, додасть наснаги на подальшу творчу працю, нові видавничі проекти.

Ще раз хочу подякувати нашим доброчинцям, які долучилися до організації та проведення цього масштабного заходу, - Благодійному фонду «Надія, Добро і Добробут», який очолює Герой України, лауреат Галереї «Люди щедрих сердець» Володимир Станіславович Філіпчук, Одеській єпархії та особисто митрополиту Одеському і Ізмайльському Агафангелу та ігумені Свято-Архангело-Михайлівського жіночого монастиря

Серафимі, начальникам Одеського морського торговельного порту та Одеського припортового заводу Юрію Юрійовичу Васькову та Валерію Степановичу Горбатко, керівникам ПАП «Пласке» та «Єнні Фудз» Олегу Ісааковичу Платонову та Сергію Георгійовичу Шерзієву, лауреатам Галереї «Люди щедрих сердець» Герою України Миколі Пантелеймоновичу Павлюку, народному депутату України Сергію Рафаїловичу Гриневецькому, Валентину Володимировичу Стремядіну, Віктору Григоровичу Денісову, Петру Григоровичу Лободі, Олександрові Федоровичу Дзигалу та ін.

Бажаю всім учасникам та гостям виставки-форуму міцного здоров'я, щастя, довголіття, нових здобутків!

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Меня' with a flourish at the end.

АФОНІН
Олександр Васильович,
президент
Української асоціації видавців
та книгорозповсюджувачів

Дорогі друзі!

Людина прагне гарних подій, речей, стосунків... Особливо, коли це відбувається не так часто і випадає із загального плину буденного і звичного. І тому вона живе очікуванням можливості зануритися в атмосферу радості, емоційного піднесення, гарного живого спілкування.

Саме з таким приємним хвилюванням і нетерпінням я очікую цієї, вже традиційної, радісної події — Днів української книги на Одещині і зустрічі з її організаторами, колективом Одеської національної наукової бібліотеки імені М. Горького на чолі з генеральним директором Ольгою Федорівною Ботушанською, та читачами.

Чотирнадцять років поспіль завдяки їхнім зусиллям та енергії чи не в найкращому місті світу — Одесі — знаходять одне одного творці української книги та її шанувальники. І коли вони зустрічаються, ніби відходять на задній план усі розмови про саму книгу, її проблеми в умовах сучасності та подальшу долю, а залишається лише те добре, чисте, вічне, що КНИГА дає людині.

Я переконаний, що ця співпраця видавців і бібліотекарів прискорить час повернення книзі в українському суспільстві того споконвічного непересічного значення, яке вона мала й має в історії людства, в долі кожної людини.

Не тільки нам, а й усім українцям варто усвідомити просту річ, що дійсно заможну державу з високоефективною економікою можуть побудувати освічені, з потужним інтелектом, високими особистісними якостями і професійними знаннями люди. А без знань, отриманих із книжок, творення такої людини не можливе.

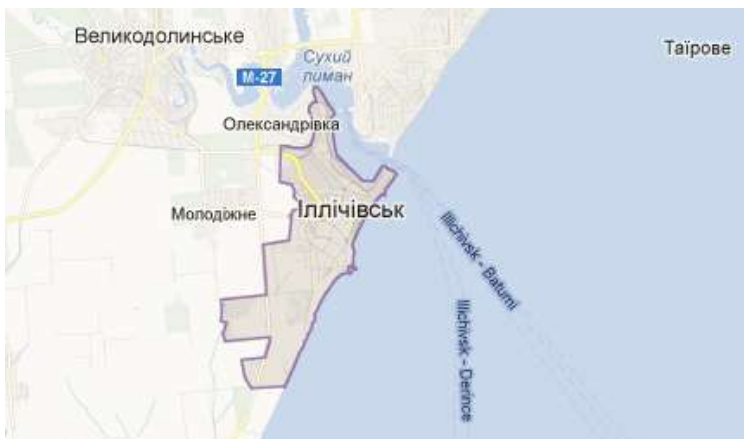
Тому щиро вітаю всіх зі святом Української Книги на одеській землі!

І пам'ятаймо: ми всі разом — і творці книги, і її популяризатори в особі бібліотек, і читачі, — творячи себе, творимо майбутнє України.

З незмінною повагою

ІЛЛІЧІВСЬК : ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

Іллічівськ – місто обласного підпорядкування (з 1973 р.), один із найбільших портів Чорного моря. Розташований на правому березі Сухого лиману, у 30 км від Одеси.

Територія цього одного з наймолодших міст Одещини та його околиці були заселені з давніх давен. Найдавнішим відомим

місцем облаштування людей у цьому районі є багаточислове поселення Старе Бугове, розташоване на березі моря поблизу прикордонної застави. У 1992 р. Буго-Дністровською експедицією Інституту археології НАН України тут були

виявлені залишки житла епохи пізньої бронзи, датовані близько X ст. до н. е. Пізніше, уже в IV-III ст. до н. е. тут жили греки, що побудували оборонну споруду і маяк.

У 1927 р. у районі винрадгоспу ім. В.Є. Таїрова було знайдено кілька фрагментів амфор V-IV ст. до н. е., а наприкінці 1960-х років у с. Сухий Лиман - мідна ольвійська монета приблизно того ж часу. Не виключено, що в цьому районі в античну епоху існували невеликі грецькі поселення – «емпорії», мешканці яких вели торгівлю з місцевими племенами скіфів і сарматів. Останні залишили про себе пам'ять у вигляді курганів, розкиданих у навколишніх степах. Кілька таких пам'яток давнини відомі й на території, що належить тепер Іллічівську, – у Приморському парку, на цвинтарі смт Олександрівка та в інших місцях.

Цей благодатний край не обійшли своєю увагою і генуезькі торговці (XIV-XVII ст.). Так, на карті «Таврики Херсонеської» Г. Меркатора, опублікованій в Амстердамі в 1609 р., відома генуезька колонія Джинестра (Ginestra) відзначена біля гирла правого берега Сухого лиману, хоча деякі дослідники намагаються пов'язати це невелике торгове містечко італійців з територією нинішньої Одеси.

Пізніше, протягом майже трьох століть (до кінця XVIII ст.), землі навколо Сухого лиману входили до складу Кримського ханства. Значну частину цього періоду тут кочували ногайські татари Едісанської орди. Однак після приєднання Криму до Російської імперії в 1783 р. сюди переселилися і кримські татари. Одне з їхніх сіл розташовувалося на березі лиману, на місці сучасного села Малодолинське.

Район, на території якого сьогодні розкинувся Іллічівськ, був тісно пов'язаний з історією запорозьких козаків. Вони неодноразово бували тут під час своїх численних військових походів XVI-XVIII ст., причому в документах Коша Запорозької Січі кілька разів відзначається, що в так званих «кутах» між Хаджибеем і Дністровським лиманом ногайці розводили породистих коней. Так, у жовтні 1769 р. загін запорожців під керівництвом полковника С. Галицького захопив в околицях татарських аулів Буркут, Есебой і Камбаль понад 20 тис. коней, 1 тис. голів великої

рогатої худоби, 180 верблюдів і кілька полонених. Цікаво, що один з цих полонених, «хлопчик Кутай, син Черкесів» з аулу Буркут, був подарований козаками імператриці Катерині II. Пізніше, у Санкт-Петербурзі, волею долі він став графом І.П. Кутайсовим.

Граф І.П. Кутайсов

Після ліквідації Запорозької Січі в 1775 р. козаки кинулися сюди, на турецькі землі, рятуючись від так званих «милостей» російської імператорської влади. Вони використовували для рибальства Сухий лиман і сусідню частину Чорного моря.

Протягом порівняно короткого періоду, з 1789 р. по 1793 р., землі, що прилягають до Сухого лиману, безпосередньо входили до складу території, що належала Чорноморському козацькому війську. Це військо, що складалося головним чином з колишніх запорожців, протягом 1792-1793 рр. за особистим наказом Катерини II було переселено на Кубань, хоча багато козаків назавжди залишилися в околицях Одеси. У кінці XVIII ст. увесь правий берег Сухого лиману аж до р. Барабой був відданий для поселення військовослужбовців – греків Одеського піхотного батальйону. У 1798 р. на

карті капітана І. Беллінґса вперше відзначений хутір на місці нинішньої Олександрівки. Очевидно, він був заснований греками, нащадки яких мешкають тут і дотепер. У цілому історія греків Олександрівки до 1920-х років докладно описана в монографії

«Греки під Одесою» кандидата історичних наук, нашого земляка І.В.Сапожнікова.

...Уздовж морського узбережжя і на правому березі Сухого лиману, в степовій зоні, були розкидані Бугові хутори. Їх походження пов'язане з конкретною історичною особою – бойовим офіцером, греком за національністю на ім'я Андрій Буга, який володів тут орними землями і побудував на свої кошти в 1814 р. церкву Успіння Божої Матері в с. Олександрівка.

У 1896 р. на хуторі Бугове вже було 10 дворів, працювали кілька рибних заводів. А довкола лиману

поступово сформувалися землеробські господарства. Скоріше за все саме земельний наділ А. Буги і став згодом основою для створення першої місцевої сільгоспартії, колишня територія якої нині

перебуває в межах Іллічівська. Пізніше у цих місцях був створений рибальський колгосп «Червона стріла».

Після революції, в лютому 1920 року, на хуторах створюється ревком, а трохи пізніше - Бугівська рада робітничих, селянських і червоноармійських депутатів. У 1927 році за клопотанням жителів хутір Бугове був перейменований на Іллічівський. Через рік місцеві селяни організували тут кілька товариств зі спільної обробки землі.

Пам'ятник Невідомому солдату

У перші місяці Великої Вітчизняної війни хутір Іллічівський опинився в найближчому тилу радянських військ, що вели важкі оборонні бої на підступах до

Одеси. А в серпні - жовтні 1941-го лінія оборони вже проходила берегами Сухого лиману. Тут на смерть стояли воїни легендарної 25-ї Чапаєвської дивізії, прикордонники, морські піхотинці. Свідчення тому - не тільки розсіяні по степу братські могили воїнів, але й численні сліди окопів і траншей на полях колишніх боїв, міни і снаряди, що й досі знаходять тут місцеві жителі. Один з обелісків воїнам, що загинули на березі Сухого лиману, споруджений у Приморському парку м. Іллічівська.

Докорінні зміни в історії регіону сталися в 1950 році після прийняття рішення про спорудження на берегах Сухого лиману судноремонтного заводу і робітничого селища. У серпні 1952 року селище, в якому жило 3000 мешканців, віднесено до категорії селища міського типу і отримало назву Іллічівськ.

12 квітня 1973 року Указом Президії Верховної Ради УРСР селище міського типу Іллічівськ було включено до числа міст обласного підпорядкування. Саме ця дата є офіційним днем народження нового міста.

За 40 років маленьке робітниче селище перетворилося на великий індустріальний центр з населенням понад 70 тисяч чоловік. Сьогодні Іллічівськ – це не тільки місто портовиків і судноремонтників. За роки незалежності України тут побудовано понад 30 підприємств великого та малого бізнесу, створено 14 тисяч робочих місць.

Кардинально змінилася структура економіки міста, де успішно працюють ЗАТ «ЗАЗ», «Аквафрост», «Хай-Рейз-Контракшн», фабрика кави, «Українська чорноморська індустрія» та багато інших підприємств. Тому не дивно, що Іллічівськ вважають одним із кращих

міст в Україні із залучення іноземних інвестицій. У його славний літопис також увійде початок будівництва першого в Україні заводу з виробництва ліфтів. Найближчим часом розпочнеться спорудження хлібозаводу, холодильника для зберігання овочів та фруктів, терміналу з виробництва холодильного обладнання та світлової ілюмінації. Передбачено будівництво льодового палацу та аквапарку. За 40 років обсяги промислового виробництва в

Іллічівську виросли більш ніж в 160 разів, а міський бюджет – в 290 разів.

У місті здійснено чітке зонування території: промислові райони розташовані уздовж лиману, житлові райони – уздовж моря, між ними широка смуга

зелених насаджень, площа яких становить 325 га. Уздовж південного берега лиману простягнулися десятки причалів Іллічівського морського торговельного порту.

Приморська зона міста добре впорядкована. У ній розташовані парк, пляж, водна станція. На узбережжі моря – численні бази відпочинку.

Переважає денна температура повітря в липні +32,5 °С.

Випадає 386 мм опадів на рік.

Важливий об'єкт туризму – музей художньої порцеляни різних періодів.

Національний склад населення: близько 60% – українці, близько 30% – росіяни, 5% – болгари, молдовани, білоруси, румуни і гагаузи, 5% – представники інших національностей.

Іллічівськ вважається одним із наймолодших міст Одеської області. Ось ще декілька фактів з його біографії:

✓ Кількість населення (разом із сільським) – 72 тис. чол.

✓ Протягом дев'ятнадцяти років (з 1994 року) міським головою Іллічівська є Валерій Якович Хмельнюк. Під керівництвом Валерія Яковича та його команди в місті досягнуто значного зростання виробництва. Мерія приділяє значну увагу соціальному

захисту населення. Залучення в місто інвестицій, підтримка дрібного і середнього бізнесу – серед пріоритетних економічних завдань міськради, спрямованих на поповнення бюджету, поліпшення загального добробуту мешканців міста, його благоустрою.

Мер міста В.Я.Хмельнюк

✓ З 2001 року м. Іллічівськ є постійним переможцем Всеукраїнського щорічного конкурсу «Населений пункт найкращого благоустрою» (у категорії міст з населенням 50-100 тис. чол.). Щорічно з міського бюджету виділяються значні кошти для благоустрою парків. За останні роки на їх території встановлено нові дитячі майданчики, альтанки, лавки для відпочинку, урни для сміття, посаджено алеї троянд, декоративні різновиди дерев, кущів та квітів.

✓ Починаючи з 2011 р., міський пляж щороку отримує міжнародну відзнаку якості «Блакитний прапор», який підтверджує чистоту та екологічну безпеку пляжів.

✓ Історична знахідка. У Приморському парку за обеліском Слави з недавнього часу встановлено ще один пам'ятний знак, який має свою дуже цікаву історію. Влітку 2012 р. у чорноморських глибинах іллічівець, драйвер-краєзнавець виявив величезний старовинний якір. 4 серпня того ж року за ініціативи міського голови, технічної та фінансової підтримки адміністрації Іллічівського морського торговельного порту було організовано підйом якоря на берег. Працівники Іллічівського судноремонтного заводу привели якір до відповідного вигляду. Керуючись

висновками іллічівських істориків, можна сказати, що вік якоря дозволяє пов'язати його з подіями російсько-турецької війни (1877-1879 рр.) і першої світової війни (1914-1920 рр.).

✓ Іллічівськ можна назвати містом фонтанів. Місто буквально оповите іскристими струменями води.

✓ Нині в Іллічівську будівельний бум: усе навколо будується, перебудовується, реконструюється.

На схилах Приморського парку, які ведуть до берега моря, влітку 2012 р. розпочалося спорудження величезних сходів, які будуть нагадувати славетні одеські Потьомкінські сходи. Повним ходом йде також зведення приміщення сучасної української гімназії, нового аквапарку, іподрому, житлових масивів та ще багатьох інших об'єктів.

✓ У 2013 році на загальне обговорення винесено нові проекти герба та прапора Іллічівська.

Іллічівський судноремонтний завод

заснований у 1951 році і розташований у 20 кілометрах на південний захід від Одеси. Сьогодні підприємство є одним з найбільших у своїй галузі на території колишнього СРСР. Загальна чисельність працівників заводу становить близько 3700 чоловік.

Основними видами діяльності є судноремонт - 58%, суднобудування - 19%, машинобудування - 17%, виробництво контейнерів - 6%. З 1996 року завод також здійснює переробку металобрухту і вантажно-розвантажувальні роботи на судах.

Завод об'єднує 11 добре оснащених різнопрофільних підприємств, технічні можливості та кадровий потенціал яких дозволяють пропонувати широкий спектр послуг, пов'язаних з суднобудуванням і судноремонтом, машинобудуванням і контейнерним виробництвом, деревообробним і ливарним виробництвом, будівельними роботами.

Завод має 4 плавучі доки, що дозволяє проводити постановку в док суден дедвейтом до 100 тисяч тонн. Існуючі виробничі потужності дозволяють виконувати ремонт близько 150 суден на рік, здійснювати будівництво суден прибережного плавання (до 10 на рік) з пасажиромісткістю до 200-250 чоловік, випускати 5000 контейнерів типу 1-СС (морські, реєстрові, 20-футові), контейнерів для сипких вантажів, контейнерів полегшеної конструкції, контейнерів-комор та ін.

Завод має 14 обладнаних причалів з максимальною глибиною до 7,5 метра і загальною протяжністю 3000 метрів; берегові та плавучі крани вантажопідйомністю від 5 до 100 тонн, великий парк різноманітних верстатів дозволяє виконувати практично всі види металообробки. Оснащеність деревообробного виробництва дає можливість виконувати роботи з розпилювання і обробки деревини, виготовляти різні меблі.

Потужна виробнича і конструкторсько-технологічна база, кваліфіковані кадри дозволяють колективу ІСРЗ створювати продукцію високої якості, гарантувати тривалий термін її експлуатації.

Серед клієнтів заводу – як вітчизняні замовники, так і великі фірми країн СНД, Балтики, середземноморсько-чорноморського регіону.

Номенклатура судноремонтних робіт:

- очищення і фарбування корпусу;
- ремонт і заміна металевих конструкцій корпусу;
- перегородка і ремонт морських клапанів і арматури;
- ремонт рульового управління;
- ремонт пристроїв дейдвуда;
- ремонт головного і допоміжних дизелів, турбінних

установок;

- заміна і ремонт кабельних ліній;
- ремонт навігаційного устаткування;
- ремонт головного і допоміжних котлів.

Ремонт може здійснюватися не тільки на судноремонтному заводі, але й на стоянках суден у портах.

Веб-сторінка Іллічівського судноремонтного заводу: <http://www.isrz.net>

У 1957 році в бухті Сухого лиману розпочалося будівництво торговельного порту. Сьогодні **Іллічівський морський торговельний порт** – один з найбільших портів України, потужне підприємство транспортної системи держави.

Пам'ятник засновнику порту

О.Є. Данченку

Стратегія Іллічівського порту полягає в збереженні провідних позицій на ринку як лідера з переробки генеральних вантажів і нарощування обсягів перевалки контейнерів, наливних і навалочних вантажів.

Наявність міцної виробничої бази у поєднанні з вигідним географічним розташуванням на перехресті торгових шляхів між Європою та Азією забезпечують сприятливі умови для активного розвитку зовнішньоторговельних зв'язків з більш ніж 100 країнами світу.

Основне завдання – інтеграція в міжнародну транспортну мережу, підвищення обсягів переробки вантажів за

рахунок взаємоузгодженої політики в регіоні, всебічний і динамічний розвиток.

Заслуживши репутацію надійного партнера в сфері транспортних послуг, колектив підприємства не зупиняється на досягнутому.

З огляду на об'єктивні зміни в структурі зовнішньоторговельних вантажопотоків порт розробив і активно реалізує оптимальну інвестиційну політику: оновлює парк перевантажувального обладнання, розвиває інфраструктуру, проводить реконструкцію причалів і перевантажувальних комплексів, збільшує номенклатуру вантажів, що переробляються. Але незмінними залишаються славні традиції портовиків-професіоналів, гарантії високої якості портових послуг.

Порт-трудівник упевнено дивиться в майбутнє і готовий до взаємовигідного співробітництва!

Виробничі потужності Іллічівського порту дозволяють перевантажувати до 28,5 млн тонн вантажів на рік.

Пропонується широкий спектр послуг з перевантаження, збереження і підготовки різноманітних вантажів. Порт приймає будь-які великотоннажні судна з осадкою до 13 метрів, вантажопідйомністю до 100 тис. тонн цілодобово протягом року, без припинення навігації взимку.

До послуг клієнтів – спеціалізовані термінали з переробки контейнерів, металів, добрив, руди, зерна, скрапленого газу, нафтопродуктів, наливних продовольчих та інших видів вантажів, регулярне поромне сполучення з портами Болгарії, Грузії і Туреччини.

У порту реалізований міжнародний транспортний інтермодальний проект з обробки регулярного контейнерно-контейнерного поїзда "Вікінг" за маршрутом Іллічівськ - Київ - Мінськ - Вільнюс - Клайпеда та у зворотному напрямку; готуються до регулярних перевезень потяги і в інших напрямках.

Поруч з портом і на його території функціонує широка мережа агентських і експедиторських фірм, які співробітничать з портом у сфері обслуговування флоту і вантажовласників.

Веб-сторінка
Іллічівського морського
торговельного порту:
<http://ilport.com.ua/>

У вересні 1962 року в місті Іллічівську на базі Міністерства зовнішньої торгівлі СРСР була створена контора В/О "Союзвнештранс", у завдання якої входила організація транспортно-експедиторського обслуговування вантажообігу всіх імпорتنих і експортних поставок через Іллічівський порт.

Протягом усього цього часу **"Іллічівськзовніштранс"** («ІЗТ») розвивався, будувався, зміцнював свою матеріально-технічну базу і після акціонування в 1994 році став закритим акціонерним товариством, у якому основна частка акцій знаходиться в руках трудового колективу.

На сьогоднішній день ЗАТ "Іллічівськзовніштранс" - це одна з найбільших в Україні транспортно-експедиторських компаній, що має в своєму розпорядженні на 30 га власної території складські площі, контейнерний термінал, залізничні під'їзні колії, обмінний парк контейнерів, сучасну техніку. У грудні 2000 року наказом Державної митної служби України № 638 "ІЗТ" включено в реєстр підприємств (під № 4), до яких під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності застосовується режим сприяння. Територія ЗАТ "Іллічівськзовніштранс" межує з Іллічівським морським торговельним портом і однією з найбільших залізничних станцій на Одеському транспортному вузлі, що представляє найбільш вигідні можливості у використанні наземного і морського транспорту в переробці зовнішньоторговельних вантажів. ЗАТ "Іллічівськзовніштранс" – дійсний член Української транспортно-експедиторської асоціації "Укрзовніштранс", індивідуальний член "ФИАТА" і Асоціації експедиторів Росії, член АСМаП України і Міжнародної бавовняної асоціації.

Спеціалізовані склади, високий рівень послуг, що відзначається багатьма суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, комплексне обслуговування при переробці вантажів на складах, розвиток сервісу морськими перевізниками через Іллічівський порт дозволяють сказати, що "Іллічівськзовніштранс" спроможний справитися з будь-яким збільшенням вантажопотоку через свої склади на найвищому професійному рівні.

Кадровий персонал експедиторів висококваліфікований, має великий виробничий досвід, накопичений за понад 50 років діяльності підприємства, забезпечений сучасною оргтехнікою. Присутній протягом багатьох років на ринку транспортних послуг "ІЗТ" освоїв увесь комплекс робіт, пов'язаних з перевантаженням вантажів, і надає будь-які послуги з організації їх перевалки.

Це стосується і організації мультимодальних перевезень "від дверей до дверей".

Підприємство є ефективним і прибутковим акціонерним товариством закритого типу, що дає можливість спрямовувати значні кошти на розвиток і модернізацію виробничої бази. Керівництво ЗАТ бачить своє завдання в тому, щоб кожен співробітник, прийшовши на робоче місце, відчував себе комфортно, адже робота повинна приносити не тільки матеріальні блага, але і моральне задоволення.

Веб-сторінка ЗАТ "Іллічівськзовніштранс": www.ivt.il.od.ua

Будівництво **Іллічівського морського рибного порту** було розпочате в 1968 році. Акваторія порту утворена шляхом поглиблення Сухого лиману та побудови підхідного каналу через піщану косу, що відокремлювала лиман від Чорного моря. Перше судно увійшло до порту в 1971 році. До 1996 р. через Іллічівський морський рибний порт в

основному здійснювалося перевалювання вантажів продовольчого характеру (як правило, рибопродукції). Це пов'язано з тим, що Іллічівський морський рибний порт спочатку призначався для обслуговування рибопереробної флотилії «Антарктики». Відповідно й інфраструктура порту була розроблена для перевалювання продукції морського промислу. Зміна зовнішніх і внутрішніх чинників породила абсолютно нові для рибного порту завдання з переробки зернових вантажів, металопродукції та генеральних вантажів.

ІМРП розташований у 20 кілометрах на південь від Одеси. Площа території порту становить 43,75 га. Глибини на вході в акваторію порту (12,5 м) і біля причалів (10,5 м) дозволяють обслуговувати судна практично будь-якої вантажопідйомності. Довжина причальної лінії порту становить 1130 метрів.

Десять глибоководних причалів обладнано шістнадцятьма порталними кранами вантажопідйомністю від 3 до 32 тонн. Іллічівський морський рибний порт зв'язаний залізничним і автомобільним сполученням з основними магістралями України і СНД, має залізничну гілку, що сполучає його з поромною переправою Іллічівськ - Варна. Найближча залізнична станція Іллічівськ - Поромна – у п'яти кілометрах від території порту. Добова пропускна спроможність залізничної гілки становить близько 150 вагонів. Місткість станції - 400 вагонів. Порт відкритий

для заходження суден цілий рік. Потужності порту дозволяють переробляти понад 1,5 млн тонн вантажів на рік. Спеціалізовані перевантажувальні комплекси порту оснащені сучасним устаткуванням, перевантажувальними машинами і механізмами, що забезпечують переробку будь-яких вантажів з високою продуктивністю і за новітніми технологіями.

Веб-сторінка Іллічівського морського рибного порту : <http://www.fishport.com.ua>

У 2001 р. в Іллічівську був побудований перший в Україні завод з виробництва крабових паличок – **ТОВ «Аквавіт»**. У листопаді 2001 р. завод випустив на ринок першу продукцію під ТМ «Водный мир». За період 2001-2004 рр. на заводі було проведено декілька реконструкцій, які дозволили збільшити початкові виробничі потужності. До середини 2005 року територія і виробничі потужності першого заводу були освоєні на 100%. До цього часу завдяки високому попиту на якісний продукт ТМ «Водный мир» на ринку України сформувався дефіцит готової продукції.

У 2005 році з метою розширення виробництва був придбаний, реконструйований і переоснащений рибопереробний завод, розташований в м. Іллічівську. У січні 2006 року на новому заводі були введені додаткові потужності з виробництва крабових паличок.

У 2006 році був розширений асортимент продукції, що випускається під ТМ «Водный мир». На ринок України були виведені охолоджені крабові палички і різноманітні заморожені морепродукти.

Виробництво крабових паличок на ВАТ «Акваліт» здійснюється на базі сучасних японських і французьких промислових технологій, в основі яких лежить п'ятсотрічний досвід переробки продуктів моря. Завод також оснащений морозильною і пакувальною технікою останнього покоління.

Сьогодні на заводі працює понад 1000 високопрофесійних фахівців. На заводі суворий санітарний режим. Доступ у зону, де йде виробництво продукції, можливий тільки в спеціальному одязі після обов'язкового проходження санітарного контролю. На заводі щомісячно проводиться контроль готової продукції, вхідної сировини, виробничої зони за показниками мікробіології. Виробничі, побутові приміщення і устаткування підприємства проходять щодобову санітарну обробку. У червні 2004 року ВАТ «Акваліт» першим серед підприємств рибної кулінарії України пройшло аудит безпеки харчових продуктів ХАССП, який був проведений компетентною комісією із США.

Виробництво оснащено власною лабораторією, устаткування якої дозволяє не тільки здійснювати передбачений законом контроль виробничих параметрів, але й виконувати специфічні дослідження сировини і готової продукції. На підприємстві діє власний холодильник місткістю одноразового зберігання понад 3000 тонн з діапазоном температур від -20 °С до +6 °С.

Веб-сторінка ВАТ "Акваліт": <http://www.vodnyi-mir.ua>

***

Культурно-просвітницьку діяльність в м. Іллічівську здійснюють 11 закладів культури, які утримуються за рахунок міського бюджету відповідно до Закону України «Про культуру» та складають базову мережу закладів культури міста.

З метою задоволення духовних та культурних потреб громадян у місті діють:

- 4 заклади клубного типу: Палац культури м. Іллічівська, Олександрівський будинок культури, Малодолинський будинок культури, Бурлачобалківський клуб;

- Дитяча школа мистецтв;

- Музей образотворчих мистецтв імені О. Білого та його виставкова зала;

- Централізована бібліотечна система, до якої входять 5 бібліотек: центральна міська бібліотека ім. І. Рядченка, міська дитяча бібліотека, Олександрівська бібліотека-філія № 2, Малодолинська бібліотека-філія № 3, Бурлачобалківська бібліотека-філія № 4.

Перша масова бібліотека в селищі Іллічівськ, створена в 1954 р., розташовувалася у бараці по вул. Шкільній і називалась масовою бібліотекою м. Одеси. Обслуговувала як дорослих, так і дітей.

У 1967 р. була створена районна дитяча бібліотека № 37 Іллічівського селища м. Одеси. Згодом на підставі рішення міськвиконкому від 22.11.73 р. бібліотека стала вважатися міською дитячою

бібліотекою № 1 м. Іллічівська, а з 18.05.1978 р. дитяча бібліотека була перейменована на Центральну міську дитячу бібліотеку № 1.

У 1974 р. відповідно до наказу міського відділу культури районна бібліотека № 21 була перейменована на міську масову бібліотеку №1, що оселилася за адресою: вул. Леніна, 8.

Централізована бібліотечна система в м. Іллічівську створена 1 жовтня 1980 р.

У 1998 році центральній міській бібліотеці було присвоєно ім'я одеського поета Івана Івановича Рядченка. У 2000 році колектив ЦБС було нагороджено медаллю «10 років незалежності України». У 2011 році бібліотечна система міста стала переможцем конкурсу «Організація нових бібліотечних послуг з використанням вільного доступу до Інтернету», отримала 15 нових комп'ютерів і почала надавати своїм користувачам безкоштовні Інтернет-послуги та проводити постійні тренінги з оволодіння комп'ютером для малозабезпечених сімей, пенсіонерів, дітей-сиріт та дітей-інвалідів.

Заохочення дорослих та дітей до читання, підняття престижу книги як важливого чинника у формуванні світогляду, популяризація найкращих надбань української та світової класичної та сучасної літератури – це головна мета працівників Централізованої бібліотечної системи міста. Тому в залах міських та сільських бібліотек завжди відбуваються цікаві культурно-масові заходи: зустрічі з письменниками та іншими видатними особистостями, круглі столи, конкурси, бесіди тощо. Цікаві форми роботи застосовуються у роботі з юними читачами. Наприклад: лялькові вистави, театралізовані вікторини, конкурси, розважально-пізнавальні програми, демонстрація кінофільмів та мультфільмів тощо.

Щороку з міського бюджету виділяються кошти на комплектування фондів, поліпшення матеріально-технічних умов та ремонт бібліотек.

Вагомий внесок у культурне життя міста вносять творчі об'єднання, діяльність яких спрямована на підтримку самодіяльних та професійних митців:

- Літературне об'єднання ім. В. Домріна під керівництвом члена Національної спілки письменників України, іллічівського поета Леоніда Кулаковського.

- Міська спілка художників під керівництвом народного художника України, іллічівця Анатолія Горбенка.

- Клуб майстрів декоративно-прикладного мистецтва «Альтернатива» та клуб шанувальників української народної творчості «Обереги».

В Іллічівську також активно розвиваються приватні об'єкти культурно-розважальної індустрії: клуби спортивного та бального танцю, модельні та театральні студії.

Вагомою подією майже чотири роки тому стало відкриття нового Центру культури і мистецтв, який об'єднав у собі колективи Палацу культури та Дитячої школи мистецтв. Його сцена одразу відкрилася не тільки для обдарованої молоді, а й для труп професійних театрів та концертних організацій України і ближнього зарубіжжя. Так, за короткий період свого існування Центр культури та мистецтв став дійсно відомим для провідних театральних колективів, виконавців та музикантів.

Підвищенню культурного рівня іллічівців та урізноманітненню їхнього дозвілля сприяють виступи:

- Одеського обласного театру ляльок;
- Одеського академічного українського музично-драматичного театру ім. В. Василька;
- Одеського обласного російського драматичного театру;
- театру «Бейт Грант» м. Одеси;
- артистів Одеської обласної філармонії;
- театру дитячих вистав «Молодість» м. Києва;
- Академічного обласного драматичного театру на Подолі м. Києва;
- Академічного обласного музично-драматичного театру ім. Ю. Дрогобича м. Львова;
- Московського державного театру;
- Народного музично-драматичного театру «СвеЧа» м. Теплодара;
- театру «Вільна сцена» м. Києва;
- Академічного обласного музично-драматичного театру ім. П.Сакаганського м. Києва;
- Львівського театру естрадних мініатюр «І люди, і ляльки»;

- Дніпропетровського академічного українського музично-драматичного театру ім. Т.Г. Шевченка;
- Львівського муніципального театру естрадних мініатюр;
- Ужгородського музично-драматичного театру та інших.

Свої виступи іллічівцям як на державні, так і на великі міські свята дарують і творчі колективи Палацу культури та Дитячої школи мистецтв.

При Палаці культури працюють: дитяча театральна студія, клуб духовного і гармонійного розвитку «Гармонія», клуб

майстрів декоративно-прикладного мистецтва «Альтернатива»; клуб шанувальників народного мистецтва ім. О.Штельмаха «Обереги»; хор української народної пісні «Червона калина»; народний хор ветеранів війни та праці; ансамбль «Закохані в пісню»; народний ансамбль танцю «Дана», до складу якого входять понад 120 учасників різних вікових категорій; студія сценічного танцю «Полундра»; фольклорний ансамбль «Канарейка» - об'єднання людей різних за фахом та зі спільними інтересами; муніципальний духовий оркестр, який працює в місті вже понад 25 років. Оркестр є постійним учасником усіх міських заходів. За його музичного супроводу щонеділі біля Палацу культури проходять вечори відпочинку для мешканців міста, він є джерелом радості і натхнення іллічівців, особливо літніх людей, які із задоволенням протягом багатьох років танцюють під його музику.

Варто відзначити і творчі колективи Дитячої школи мистецтв:

- зразковий хореографічний колектив "Барвінок" (художній керівник Скворцова О.В., хореограф Касьянова Н.Є.);
- зразковий фольклорний ансамбль "Слов'янський карагод" (художній керівник Григоренко О.І., концертмейстер Мельничук О.С.);
- зразковий хоровий колектив "Натхнення" (художній керівник Карпова Т.Є., концертмейстери Клементьєва І.В. та Степанова К.М.);

- хор учнів старших класів музичного відділення «Жемчужина» (художній керівник Шааф І.В., концертмейстер Кулик Г.В.);

- вокальний квартет «Лада» (художній керівник Шааф І.В., концертмейстер Кулик Г.В.);

- педагогічний

ансамбль народних інструментів (художній керівник Злобіна А.О.);

- дитячий оркестр народних інструментів «Бесєдушка» (художні керівники

Григоренко О.І. та Біляєва Г.В.);

- педагогічний ансамбль струнних інструментів (художній керівник Ізотова Т.Б., концертмейстер

Оскома І.Т.);

- дитячий естрадно-духовий оркестр (художній керівник Ярина В.І.);

- хореографічний колектив "Іллічівська перлина" (художній керівник Ленська Т.А., хореограф Ніколаєнко Є.І.).

Чимало солістів та творчих колективів є переможцями та лауреатами шкільних, міських, територіальних, обласних, регіональних, всеукраїнських і міжнародних оглядів, конкурсів і фестивалів.

Великої популярності у творчих колах України набули фестивалі та конкурси, які відбуваються

в Іллічівську за підтримки міської ради:

- V міський фестиваль духовної музики та колядок «Різдвяні дзвони» - січень;

- V відкритий конкурс «Різдвяні візерунки», в якому беруть участь учні художніх шкіл естетичного виховання з міст-побратимів Іллічівська – січень;

- XVII Всеукраїнський фестиваль фільмів і телепрограм для дітей та юнацтва «Золоте курча - 2013» - червень;

- VI Всеукраїнський відкритий фестиваль хорового співу «Серпневий заспів» - серпень;

- VI відкритий конкурс дитячого вокального мистецтва «VIVAT-MARIN» - серпень;

- IV міський літературний фестиваль ім. В. Домріна «Зірки, запалені генієм».

Збереження та розвиток духовно-естетичних надбань краю забезпечують також і сільські заклади культури – Олександрівський БК, Малодолинський БК, Бурлачобалківський клуб.

Музей образотворчих мистецтв ім. О. Білого - це духовна скарбниця Іллічівська, гордість і багатство нашого краю. У ньому зібрана багата унікальна колекція вітчизняної порцеляни та творів живопису і графіки XVIII-XX ст. Засновником музею є одеський колекціонер О.М. Білий, який впродовж свого життя збирав витвори мистецтва з витонченої порцеляни і в 1976 році подарував своє зібрання м. Іллічівську. Так, у 1977 році в місті офіційно було відкрито музей, який одразу заповнив серця

мешканців та гостей міста. Сьогодні в музеї та його виставковій залі проходять численні виставки як українських, так і зарубіжних художників, фотохудожників і скульпторів. У фондах музею зберігаються не тільки елегантні статуетки та старовинний посуд, а й ціла колекція робіт таких відомих майстрів пензля, як: Ю. Злочевський, А. Гавдзінський,

А. Горбенко, Г. Вовк, О. Мірзін, М. Прокопенко, подружжя Попових та ін. Гордістю зібрання є твори майстрів світового рівня, які подаровані фундатором музею: «Річковий пейзаж» А. Бенуа, «Бузок» Д. Бурлюка, «Інтер'єр» Т. Дворнікова.

Іллічівськ стрімко росте, розвивається, набирає сили, набуває контурів сучасного курортного міста, чим і привертає до себе величезну кількість відпочиваючих.

УЧАСНИКИ ВИСТАВКИ – ФОРУМУ

А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА

Видавництво

01004 Київ, вул. Басейна, 1/2

Тел. (044) 234-11-31; факс (044) 235-01-05

E-mail: ivan@ababa.kiev.ua

Директор – Малкович Іван Антонович

Провідне українське видавництво дитячої літератури, одне з найпопулярніших дитячих видавництв.

АКАДЕМВИДАВ

ВЦ «Академія»

03057 Київ, вул. Довженка, 3

Тел. /факс : (044) 456-84-63

E-mail: academvidav@svitonline.com

academia-pc@svitonline.com

Директор – Теремко Василь Іванович

Спеціалізується на випуску навчальної літератури для середньої та вищої школи, наукових, довідково-енциклопедичних, науково-популярних видань.

АЛЕРТА

Товариство з обмеженою відповідальністю

04210 Київ, а/с 112

Тел.: (044) 223-15-30, 223-15-25; факс 430-54-11

E-mail: alerta@ukr.net

Директор – Діордійчук Олександр Васильович

Видання і розповсюдження навчальної, наукової та практичної літератури з економіки, права, гуманітарних дисциплін. Комплектування бібліотек вищих закладів освіти. Оптова книготоргівля.

АНАНІВСЬКА ДРУКАРНЯ

Товариство з обмеженою відповідальністю
МВП

66400 Ананів, Одеська область, вул. Пушкіна, 15

Тел./факс : (04863) 2–12–65, 2-29-29

Директор – Дмитренко Ніна Михайлівна

Виготовлення поліграфічної продукції, краєзнавча література.

АПРІОРИ

Видавництво

Приватне підприємство

79000 Львів, пл. Катедральна, 2/4, а/с 242

Тел. / факс (032) 235-62-18

E-mail: apriori.knyga@gmail.com

Директор – Тем'янинець Іван Йосипович

Видання фотоальбомів, краєзнавчої, етнографічної, дитячої, художньої, духовної літератури, а також календарів, листівок, буклетів та карт. Видавничо-поліграфічні послуги.

АРТ ЕКОНОМІ

Товариство з обмеженою відповідальністю

Видавництво

03047 Київ, просп. Перемоги, 50, офіс 407

Тел. (044)361-7-361, факс (044) 454-88-29

E-mail: admin@knygar.com.ua

www.knygar.com.ua

Директор – Кіктенко Сергій Микитович

“Видавництво “Арт Економі” (“Арт Ек”) було засноване як мале підприємство 29 грудня 1991 р. Діяльність видавництва зосереджена на виданні навчальної, науково-популярної та художньої літератури, при цьому значну частину складають замовні видання. Саме відповідальність перед замовником змушує видавництво приділяти максимум уваги якості та новітнім технологіям видання книжок.

Унікальна пропозиція від видавництва - видання книжок, виготовлених цифровим офсетним друком накладом від 5 примірників.

АСТРОПРИНТ

Видавництво при Одеському національному
університеті ім. І.І.Мечникова

65091 Одеса, вул. Разумовська, 21

Тел./факс (0482) 33-07-17

E-mail: astro_print@ukr.net

Директор – Гарбузов Геннадій Олександрович

Видавництво спеціалізується на виданні наукової, навчальної
та довідкової літератури.

БУКРЕК

Мале приватне підприємство

58000 Чернівці, вул. Радищева, 10

Тел./факс (0372) 55-29-43

E-mail: info@bukrek.net

Директор - Туз Ігор Степанович

Видання навчальної, науково-довідкової, художньої
літератури різними мовами. Електронні підручники. Власна
поліграфічна база з кольоровим друком. Великі тиражі в м'якій
палітурці на автоматизованій лінії. Книга за вимогою. Оперативно
– малі тиражі.

ВИДАВНИЦТВО ІРИНИ ГУДИМ

Видавництво

57027 Миколаїв, вул. Адміральська, 20

Тел./факс (0512) 37-37-18

E-mail: public@mk.ukrtelecom.ua

Директор – Гудим Ірина

Видавництво спеціалізується на виданні книжок з історії міста
Миколаєва, Північного Причорномор'я, України, Росії. Видає книги
лауреатів Національної премії України ім.Т.Г. Шевченка,
Всеукраїнської премії ім. М. Ушакова, Миколаївської обласної
премії ім. М. Аркаса, книги істориків-дослідників, краєзнавців.

Видає також художню прозу, поезію, дитячі книжки, історичні
есе, православну літературу.

ВИДАВНИЦТВО СТАРОГО ЛЕВА

Видавництво

79044 Львів, а/с 8839

Тел./факс (032) 238-50-87

E-mail: lev@starlev.com.ua

www.starlev.com.ua

Директор – Чопик Юрій Богданович

Видає книжки для дітей.

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ ДМИТРА БУРАГО

Видавничий дім

04080 Київ, вул. Нижньоюрківська, 2

Тел. (044) 227-38-28

E-mail: burago@list.ru

Директор – Бурого Дмитро Сергійович

Спеціалізується на випуску наукової і художньої літератури, співпрацює з інститутами НАН України, КНУ імені Тараса Шевченка та іншими вищими навчальними закладами в різних регіонах України. Видавничий дім також проводить Міжнародну наукову конференцію “Мова і культура ім. проф. Сергія Бурого”, продовжує випуск літературно-художнього журналу “Соти”, міжнародного наукового журналу “Мова і культура”, журналу “Колегіум”.

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ СКІФ

Товариство з обмеженою відповідальністю

04210 Київ, вул. Малиновського, 27-б, к. 120

Тел. (044) 501–28–22; факс (044) 501-28-22

E-mail: tv@ph.umh.ua

Директор – Кривенко Олександр Анатолійович

Видавництво та книгорозповсюдження підручників, навчальних посібників, методичної, довідкової, науково-практичної, науково-популярної літератури правового та економічного характеру.

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ УКРАЇНСЬКИЙ МЕДІА ХОЛДІНГ

04073 Київ, пров. Куренівський, 17 г

Тел. (044) 207–27–21; факс (044) 207-97-18

E-mail: tv@ph.umh.ua

Директор – Бойко Юрій Юрійович

Видає літературу різної тематики: художню, мистецтвознавчу тощо. Висока якість поліграфії. Широка медіа-підтримка кожної нової книги в популярних ЗМІ.

ГЛОБУС

Товариство з обмеженою відповідальністю

Торговий дім

02660 Київ, просп. Визволителів, 3, офіс 17

Тел. (044)332-32-97

E-mail: globus.maps@gmail.com

Керівник - Лашко Олександр Архипович

Провідне підприємство з гуртової торгівлі картографічною продукцією виробників України.

ГРАНІ-Т

Видавництво

02140 Київ, вул. Бориса Гмирі, 2, офіс 10

Тел./факс (044) 200-12-57 (58,59)

E-mail: office@grani-t.info

Директор – Шахнік Тетяна Володимирівна

Видавництво засноване у лютому 2006 року. Уже перші його видання звернули на себе увагу читачів і критики. Має два пріоритетні напрями діяльності – дитячий та культурологічний, де найповніше реалізується кредо видавництва – розкривати нові, часом несподівані, грані творчості.

ДАКОР

Видавнича та книготорговельна фірма

04214 Київ, вул. Героїв Дніпра, 69

Тел./факс: (044)412-15-79

E-mail: admin@dacor.com.ua

Директор – Рожнова Олена Леонідівна

Основний напрям діяльності підприємства – робота з вищими навчальними закладами, пов'язана з постійним комплектуванням їх бібліотек навчальною літературою

ДЕНЬ. УКРАЇНЬСЬКА ПРЕС-ГРУПА

Засновник і видавець щоденної всеукраїнської газети "День"

04212 Київ, вул. Маршала Тимошенка, 2 л

Тел./факс (044) 414-98-20

E-mail: master@day.kiev.ua

Голова правління – Белка Сергій Станіславович

Головний редактор – Івшина Лариса Олексіївна

Видає щоденну газету "День" українською, російською та англійською мовами. Видала серії книжок "Бібліотека газети "День" : "Україна Incognita", "Дві Русі", "Війни і мир", "День і вічність Джеймса Мейса", "Апокрифи Клари Гудзик", "Мої університети", "Чому ОН НАС уніщожал ?", "Джеймс Мейс: "Ваші мертві вибрали мене...", "Екстракт 150", "Екстракт 200", "Альбом карикатур Анатолія Казанського", "Фотокаталог The bestphotos".

ДЕНЬ АНГЕЛА

Видавництво

Дитячий православний журнал

65059 Одеса, вул. Космонавтів, 1, кв. 12

Тел. 097-413-88-33, 093-235-51-01

E-mail: ivan@ababa.kiev.ua

Головний редактор – протоієрей Мокряк Олег

Дитячий православний журнал для сімейного читання видається з благословення Високопреосвященнішого Агафангела, митрополита Одеського та Ізмаїльського, відділом релігійної освіти, катехізації та місіонерства Одеської єпархії, Благодійною організацією «Благовіщення».

ДОЛЬНИК Г.О.

Приватний підприємець

65125 Одеса, вул. Троїцька, 30

Тел. (048) 724-62-02

E-mail: galyanko@ukr.net

Керівник – Дольник Галина Олексіївна

Реклама, популяризація, розповсюдження української книги у південному регіоні України.

ДРУГ ЧИТАЧА

Газета

04073 Київ, вул. Фрунзе, 160 щ

Тел. (044) 467-50-24

E-mail: d_ch@skrynia.com.ua

Керівник – Капранов Віталій Віталійович

Газета про книжки. Що два тижні найсвіжіша інформація про події у книжковому світі, книжкові новини та проекти, цікаві факти із життя письменників, ексклюзивні інтерв'ю, коментарі фахівців.

ДРУК ПІВДЕНЬ

Видавництво

65000 Одеса, вул. Садова, 3

Тел. моб. (+38) 097-212-29-75

Директор – Білик Людмила Анатоліївна

Видає наукові праці, публіцистику, краєзнавчі книги, художню літературу. Пропонує видавничі послуги.

ДУХ І ЛІТЕРА

Товариство з обмеженою відповідальністю

Часопис

04070 Київ, вул. Волоська, 8/5, НаУКМА,

корп. 5, кімната 209-211

Тел./факс (044) 425-60-20, 050-425-60-20

E-mail: duh-i-litera@ukr.net

www.duh-i-litera.com

Директор – Залевський Вадим Євгенович

Видавництво друкує твори гуманітарної класики, зарубіжних та вітчизняних авторів з філософії, історії, соціології, політології, економіки, культурології, богослов'я, юдаїки та ін., а також видає гуманітарний часопис “Дух і Літера”.

ЕГМОНТ УКРАЇНА

Видавництво

Київ, просп. Перемоги, 67, корп. 17, офіс 101

Тел. / факс (044) 531-35-55

E-mail: egmont.odessa@gmail.com

Генеральний директор – Кравчук Ольга Сергіївна

Видавництво є філією транснаціонального видавництва "Егмонт", що представлене у більш ніж 100 країнах світу. Видавництво пропонує дитячі книжки російською та українською мовами. Має ексклюзивне право на друкування продукції брендів Disney, Motel, Смешарики та ін. Види літератури: художня, пізнавальна, навчальна, науково-популярна, а також широкий асортимент розмальовок. Вік читачів — від 1 до 15 років.

ЕКОНОМІЧНА ДУМКА TNEU

ВПЦ Тернопільського

національного економічного університету

46009 Тернопіль, вул. Львівська, 11

Тел./факс (0352) 47-58-72

E-mail: edition@tneu.edu.ua

Директор – Французов Володимир Сергійович

Спеціалізується на випуску науково-популярної літератури різних жанрів економічної та юридичної тематики. Підтримує зв'язки з багатьма видавництвами та книговидавничими фірмами України.

ЄВРОСВІТ

Спільне українсько-німецьке підприємство

79005 Львів, вул. Дудаєва, 15

а/с 6700 м. Львів 79005

Тел. (032) 296-46-72

E-mail: phworld@franko.lviv.ua

Директор – Шопи Галина Михайлівна

Видає наукову, науково-популярну, дитячу літературу, монографії, словники, навчальні посібники, серії книг "Бібліотека молодого науковця", "Бібліотека "Світ фізики". Видає всеукраїнський журнал "Світ фізики".

ЗНАННЯ

Товариство з обмеженою відповідальністю

Видавництво

01034 Київ, вул. Стрілецька, 28

Тел. (044) 537-63-61; факс (044) 537-62-62

E-mail: sales@znannia.com.ua

Директор – Карасьов Володимир Іванович

Видання підручників та навчальних посібників для вищих навчальних закладів, видання художньої та дитячої літератури, комплектування бібліотек, співпраця з книгарнями та книготорговими мережами.

ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ АРХЕОГРАФІЇ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА ІМЕНІ М.С.ГРУШЕВСЬКОГО НАН УКРАЇНИ

01001 Київ, вул. Трьохсвятительська, 4

Тел. / факс (044) 279-45-09

E-mail: iuad@ukr.net

Директор – Сохань Павло Степанович

Наукова та науково-популярна література з історії. Публікація джерел з історії України.

КАРАВЕЛА

Приватне підприємство

04080 Київ, вул. Фрунзе, 82

Тел. : (044) 592-39-36, 050-355-77-75 ; факс (044) 585-96-94

E-mail: caravela@ukr.net

Директор – Піча Юрій Володимирович

Видання та розповсюдження підручників, навчальних посібників, монографій та наукової літератури, комплектація бібліотек, вищих і середніх спеціальних закладів навчальною літературою за усіма напрямками.

КАРТОГРАФІЯ

Державне науково-виробниче підприємство

02094 Київ, МСП-660, 02660 вул. Попудренка, 54

Тел. (044) 292-02-15; факс (044) 537-04-77

E-mail: zbut@ukrmap.com.ua

Директор – Сосса Ростислав Іванович

Провідне картографічне видавництво України. Багаторічні традиції. Сучасні технології. Виготовляє всі види картографічної продукції - від схеми метро до карти зоряного неба. Реалізує картографічні видання власного виробництва та виробництва закордонних фірм. Виготовляє карти та атласи на замовлення. Має спеціалізовані магазини, в яких пропонується понад 2500 картографічних видань.

КИЄВО–МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ

Видавничий дім

04655 Київ, Конtrakтова пл., 4

Тел./факс (044) 425-60-92

E-mail: phouse@ukma.kiev.ua

Директор – Соловійова Віра Йосипівна

Видання наукової, науково-популярної літератури, підручників, навчальних і методичних посібників для вищої школи.

КНИГИ–XXI

Видавництво

58000 Чернівці, вул.Шептицького, 2

Тел. (0372) 58-64-64

E-mail: booksxxi@gmail.com

Директор – Дроняк Василь Васильович

Видає наукову, краєзнавчу, навчальну, художню та дитячу літературу. Книготоргівля та комплектування бібліотек.

КНИЖКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ ІМЕНІ ІВАНА ФЕДОРОВА

Науково-бібліографічна й інформаційна установа

02660 Київ-94, просп. Гагаріна, 27

Тел. (044) 292-01-34; факс (044) 296-71-15

E-mail: office@ukrbook.net

Директор – Сенченко Микола Іванович

Центр державної бібліографії, статистики видань, стандартизації з питань видавничої та бібліотечної справи, зберігання друкованих матеріалів з 1917 року.

КОЛО

Приватне підприємство

82100 Дрогобич, Львівська обл., вул. Бориславська, 8

Тел.: 03244 2-90-60

E-mail: taras1306@gmail.com

Директор – Походжай Микола Михайлович

Засноване у 2001 р. Випускає переважно художню літературу. Натхненником багатьох видавничих проєктів є голова Інституту франкознавства Євген Пшеничний.

Серед авторів видавництва: Іван Дзюба, Дмитро Павличко, Іван Драч, Роман Лубківський і багато інших відомих та шанованих письменників.

КОЛОКВІУМ

Видавництво

18000 Черкаси, а/с 63

Тел. 063 963-75-11

E-mail: main@colbooks.ogr

Керівник – Буковецький Олександр

Спеціалізується на виданні християнської академічної літератури та проведенні заходів з популяризації біблеїстики в Україні.

КОНДОР

Товариство з обмеженою відповідальністю

03067 Київ, вул. Гарматна, 29/31

Тел. /факс : (044) 408-76-17, (044) 408-76-25

E-mail: condor_books@ukr.net

Директор – Циганко Володимир Петрович

Видання та розповсюдження підручників, навчальних посібників, монографій та іншої літератури для ВНЗ та бібліотек.

КРИТИКА

Видавництво, часопис

01001 Київ, а/с 255

Тел. / факс (044) 235-80-03

E-mail: office@krytyka.kiev.ua

Директор - Мокроусов Андрій Борисович

Видає щомісячний культурологічний часопис рецензій, есеїв, оглядів “Критика”; науково-гуманітарну та художню літературу, пам’ятки українського письменства.

КУЛЬТУРА І ЖИТТЯ

Загальнодержавна українська газета

03040 Київ, вул. Васильківська, 1

Тел. (044) 498-23-65

E-mail: nvu.kultura@gmail.com

Генеральний директор – Білаш Олеся Олександрівна

Загальнодержавна українська щотижнева газета. Засновники видання – Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети «Культура і життя». Видавець – ДП «Національне газетно-журнальне видавництво».

КУМКА

Видавництво

03127 Київ, бульвар Дружби народів, 12

Тел. (044) 224-60-07

E-mail: vernoslovo@gmail.com

<http://kumka.com.ua>

Директор – Якимович Галина Андріївна

Видає книги і журнали за тематикою: мистецтво виховання, здоровий розвиток, лікувальна педагогіка, діти з особливими потребами (вади зору і слуху, аутизм, церебральний параліч), мистецтво в педагогіці, вальдорфська педагогіка, навчання дорослих, феноменологія пізнання світу, приготування до пологів, здоров'я, взаємини з дітьми та в родині, спілкування, навчання, гра.

ЛЕРАДРУК

Товариство з обмеженою відповідальністю

67400 Роздільна, Одеська обл., вул. Леніна, 44

Тел./факс (048253) 3-14-79

Директор – Козлов Валерій Костянтинович

Виготовлення поліграфічної продукції, краєзнавча література.

ЛИБІДЬ

Державне підприємство

Спеціалізоване видавництво

01004 Київ, вул. Пушкінська, 32

Тел. (044) 278-11-12; факс (044) 279-11-71

E-mail: info@lybid.org.ua

Директор – Бойко Олена Олександрівна

Спеціалізується на виданні навчальної та наукової літератури. Це, передусім, оригінальні підручники та навчальні посібники нового покоління для вищої та середньої школи, довідники, словники, наукові праці, а також широкий спектр літератури з духовного відродження України.

ЛІРА-К

Товариство з обмеженою відповідальністю

Видавництво

03179 Київ, вул. Прилужна, 14, офіс 42

Тел.: (044)- 247-93-37; факс (044) 450-91-96

E-mail: zv-lira@ukr.net

Директор – Зарицький Віталій Іванович

Навчальна, наукова, довідкова, нормативна література, монографії. Видання книг та комплектування бібліотек. Виготовлення “Бібтехніки”.

МАГНОЛІЯ 2006

Приватне підприємство

79053 Львів, вул. В. Великого 51/50, а/с 431

Тел. (032) 245-63-70, факс (032) 240-54-84

E-mail: magnol@lviv.farlep.net

Директор – Марченко Тетяна Володимирівна

Видання підручників та навчальних посібників для студентів вищих навчальних закладів України всіх рівнів акредитації. Всі види поліграфічних послуг.

МАЛЯТКО

Колективне підприємство

Редакція журналу

46119 Київ, вул. Дегтярівська, 38/44

Тел. (044) 48-31-122

Тел./факс (044) 48-39-891

Головний редактор – Лещенко Зінаїда Василівна

Найстаріший український журнал «Малютко» є традиційним сімейним журналом. На його сторінках безліч яскравих ілюстрацій, веселих віршів і цікавих ігрових завдань, головоломок, кросвордів. «Малютко» пропонує загадки, розфарбовки, пісні з нотами, сценарії дитячих свят, кулінарні рецепти, конкурси : «Мої бабуся і дідусь», «Добра справа», «Чарівні пальчики», «Ми – маленькі українці». Журнал корисний не тільки для юних читачів, але й для їхніх батьків. Для дорослих у часописі пропонується спеціальна «Сторінка для батьків». Часопис виходить щомісяця.

МАНДРІВЕЦЬ

Видавництво

46020 Тернопіль, вул. Текстильна, 18

Тел./ факс : (0352) 43-39-62, 42-39-62

E-mail: mandr.zbut@gmail.com

Директор – Фенюк Богдан Петрович

Видає навчальну, навчально-методичну та довідкову літературу для учнів, учителів, методистів загальноосвітніх навчальних закладів, вихователів, педагогів та керівників дошкільних навчальних закладів, а також науковців і студентів.

МАПА

Товариство з обмеженою відповідальністю, видавництво

02660 Київ, вул. Попудренка, 54

Тел./ факс (044) 292-11-33

E-mail: mapa14@ukr.net

Директор – Тисленко Борис Сергійович

Основний вид діяльності: розробка та підготовка до видання різних видів картографічної продукції, навчальні посібники, довідники.

МЕДИЦИНА

Видавництво

01034 Київ, вул. Стрілецька, 28

Тел/факс (044) 581-15-67

E-mail: med@society.kiev.ua

Керівник – Карасьов Володимир Іванович

Видання навчальної, довідкової, наукової, науково-популярної, фахової та оздоровчої літератури з усіх галузей медицини.

МЕТОДИКА

Видавництво

03150 Київ, вул. Анрі Барбюса, 51/2, а/с 495

Тел. (044) 529-96-13

E-mail: metodika.sales@gmail.com

Директор – Жулябін Олександр Володимирович

Компанія ТОВ "Методика" була створена в 1998 р. і нині є лідером продаж на ринку України в сегменті спеціалізованої методичної літератури для вивчення іноземних мов. Курси та книги видаються практично на всіх європейських іноземних мовах, таких, як англійська, німецька, французька, іспанська, італійська, португальська, польська. Особливістю продукту є те, що практично вся література супроводжується аудіо-СД дисками, що полегшує слухачам навчання. Вся продукція ліцензована і виготовлена згідно з ТУ.

МИСТЕЦТВО

Державне підприємство

Державне спеціалізоване видавництво

04050 Київ, вул. Мельникова, 63

Тел. : (044) 483–57–01, 483-57-06; факс 483–57–09

E-mail: mystetstvo@ukr.net

Директор – Прибєга Ніна Дмитрівна

Видавництво спеціалізується на випуску художніх та фотоальбомів, літератури з питань естетики, театру, кіно, історії та культурології, державотворчої, краєзнавчої літератури, художніх листівок, календарів.

НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

Видавництво

46008 Тернопіль, вул. С. Бандери, 34 а;

Тел. (0352) 52-06-07; факс 43-00-46

E-mail: office@bohdan-books.com

Директор – Будний Богдан Євгенович

Видавництво спеціалізується на виданні навчальної, методичної, енциклопедичної та довідкової літератури для учнів, студентів, учителів.

НАУКА І ТЕХНІКА

Видавництво (Санкт-Петербург – Київ)

02166 Київ, вул. Курчатова, 9/21

Тел. / факс (044) 516-38-66, моб. (+38) 063-809-06-24

E-mail : nits@voliacable.com

Директор – Корякін-Черняк Сергій Леонідович

Видає та продає оптом книги з комп'ютерних технологій, радіоелектроніки, популярну літературу з медицини, психології та дієт.

НАУКА І ТЕХНІКА

Видавництво

65044 Одеса, пр. Шевченка, 1/5

Тел. /факс (048) 779-76-40

E-mail : bahva@com.od.ua

Директор – Халікян Віктор Агасович

Видає наукову та навчальну літературу українською та російською мовами. Має відділ перекладу з англійської мови на українську.

“НАУКОВА ДУМКА” НАН УКРАЇНИ

ДП “НВП” Видавництво

01601 Київ, вул. Терещенківська, 3

Тел. (044) 235-53-09; факс 235-41-70

E-mail: reklama@ndumka.kiev.ua

Директор – Алексеєнко Ігор Ростиславович

Наукові, довідкові та енциклопедичні видання, література з питань історії України, культури та науки, навчальні посібники та підручники, словники, видання серії “Бібліотека школяра”.

НАШ ЧАС

Товариство з обмеженою відповідальністю

Інформаційно-аналітична агенція

01054 Київ, вул. Павлівська, 17, оф. 81

Тел. (044) 569-10-72; факс (044) 569-10-70

E-mail: iaa_nash_chas@ukr.net

Керівник – Харламова Тетяна Борисівна

Представляє науково-популярні серії "Невідома Україна" та "Українська мілітарна історія". Видає підручники, художню та дитячу літературу, репринтні видання, переклади рідкісних історичних книжок.

НОВИЙ СВІТ - 2000

Видавництво

79026 Львів, вул. Володимира Великого, 4, офіс 119

Тел. (032) 245-82-29; факс (032) 295-41-46

E-mail: novyisvit2000@lviv.farlep.net

Директор – Піча Світлана Володимирівна

Видання та розповсюдження підручників, навчальних посібників, монографій. Повний цикл поліграфічного виробництва дозволяє випускати книги відповідно до чинних стандартів. Має 12-річний досвід видання від рукопису до готової книги. Комплектування бібліотек, індивідуальний підхід.

НОРА ДРУК

Державне підприємство

01042 Київ, вул. Васильківська, 30

Тел.: (044) 495-50-69, факс 459-09-44

E-mail: nora-druk@ukr.net

Директор – Сімонова Елеонора Дмитрівна

Книговидання; послуги поліграфічні (власна друкарня); види видань: літературно-художні. Партнер конкурсу «Коронація слова».

ОДЕСЬКА МІСЬКА ДРУКАРНЯ

Комунальне підприємство

65011 Одеса, вул. Пантелеймонівська, 17

Тел./факс (048) 722-48-32

Директор – Красницький Віктор Іванович

Надання поліграфічних послуг широкого спектра для юридичних та фізичних осіб регіону.

ОДЕСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ

65076 Одеса, пл. Незалежності, 1

Тел./факс (048) 722-17-48

Голова правління - Щипківський Геннадій Павлович.

OPTIMUM

Центр соціальних програм

65021 Одеса, вул. Дворянська, 7

Тел./факс (048) 726-48-98

Директор – Ейдельман Борис Олександрович

Спеціалізація: художні видання, видання книг будь-якого характеру будь-якою мовою. Книготоргівля.

ОСНОВА

Видавнича група

61001 Харків, вул. Плехановська, 66

Тел. (057)-731-96-34

E-mail: office@osnova.com.ua

Директор – Гришина Інна Іванівна

Повне інформаційно-методичне забезпечення навчальних шкіл, всеукраїнські педагогічні журнали, шкільна методика, дошкільне виховання, енциклопедії, художньо-масові видання. Видання та розповсюдження.

ПЕРСОНАЛ

Видавничий дім

Міжрегіональної академії управління персоналом

03039 Київ, вул. Фрометівська, 2

Тел. (044) 490–95–17

E-mail: dpvd_personal@mail.ru

Директор – Чуприна Олексій Олександрович

Спеціалізується на випуску оригінальної навчальної літератури, адаптованої до реальних умов економіки та суспільного життя. Видає підручники, монографії, навчальні посібники з питань управління персоналом, менеджменту та бізнесу, економіки та права, педагогіки, психології, соціології, філософії, історії та політики.

ПІДРУЧНИКИ І ПОСІБНИКИ

Редакція газети

46010 Тернопіль, вул. Поліська, 6 а

Тел./факс (0352) 43-10-31

E-mail: pp@pp.utel.net.ua

Директор – Гринчишин Ярослав Тадейович

Видання та збут навчально-методичної літератури; додрукарська підготовка та друкарські послуги; мережа книгарень та власна газета.

ПІРАМІДА

Літературна агенція

79006 Львів, вул. Промислова, 45

Тел./факс (032) 225-78-30

E-mail: pyramidabook@ukr.net

Директор – Гутковський Василь Васильович

Видання дитячої, художньої, довідкової та науково-популярної літератури; видавнича підготовка; поліграфічні послуги; книготорговельна діяльність.

ПЛАСКЕ

Видавнича організація АТ

65001 Одеса, вул. Академіка Заболотного. 12, а/с 299

Тел. (048) 738-53-85; факс (048) 738-53-75

E-mail: books@plaske.ua

Директор – Хачатурян Артем Рафікович

Напрями: книги, збірники, періодичні видання, альманахи.

ПУЛЬСАРИ

Університетське видавництво

04071 Київ, вул. Межигірська, 7/16

Тел./факс (044) 425-12-75

E-mail: mail@pulsary.com.ua

Директор – Копань Лариса Юріївна

Видає підручники, посібники, словники, наукову та художню літературу.

ПРЕС-КУР'ЄР

Редакційно-видавнича фірма

65072 Одеса, пл. Незалежності, 1, офіс 206

Тел./факс (0482)64-96-58

E-mail: gazeta.press@mail.ru

Директор – Бурчо Йосип Олександрович

Спеціалізується на виданні краєзнавчої, художньої та навчальної літератури.

РАНОК

Видавництво

Одеська філія

65000 Одеса, вул. Головіківська, 36 в

Тел. (067) 57-37-456;

E - mail: ranok-odessa@mail.ru

Керівник – Круглов Віктор Володимирович

Національний лідер у виданні та розповсюдженні друкованої продукції для дітей та підлітків, а також для їхніх батьків і вчителів: книжок – іграшок, розвиваючих ігор, дитячої літератури, навчально–методичної літератури, дидактичних матеріалів, наукових посібників. Найякісніше поліграфічне виконання. Ексклюзивні проекти, що не мають аналогів в Україні. Впровадження нових авторських програм та сучасних методичних розробок.

РОЗДІЛЬНЯНСЬКА РАЙОННА ДРУКАРНЯ

67400 Одеська область, м. Роздільна, вул. Леніна, 44

Тел. (04853) 3-14-79

Директор – Козлов Валерій Костянтинович

Виготовляє книжкову та газетну багатокольорову поліграфічну продукцію офсетним, високим, цифровим друком. Має великий досвід видання книжкової продукції, співпрацює з багатьма книговидавничими організаціями Одещини.

САММІТ-КНИГА

Дистрибуційна компанія

04060 Київ, вул. М.Берлінського, 9

Тел. (044) 501-93-94

Е-mail: books@sambook.com.ua

Директор – Степурін Ігор Миколайович

Видавничою та книготоргівельною діяльністю займається з 1997 року. Книготоргівельний каталог пропонує широкий асортимент наукової, довідкової, навчальної, художньої та іншої книжкової продукції з усіх галузей знань. Співпрацює з бібліотеками та книгарнями України.

СІТОН

Товариство з обмеженою відповідальністю

02154 Київ, вул. Ентузіастів, 43, кімната 150

Тел. (044) 364-35-49

Керівник – Барков Руслан Анатолійович

Е-mail: sales@barkovbooks.com.ua

Професійний високоякісний переклад на українську мову іноземної літератури складного фінансово-економічного, науково-технічного, бізнесового напрямку. Видавництво навчальної літератури та довідників.

СЛОВО ЖІНКИ

Журнал

01030 Київ, вул. Чапаєва, 7, кв. 5

Тел. (044) 569-18-20, 067-235-49-35

Е-mail: annaz.06@mail.ru

Керівник проекту – Земко Ганна

Україномовний «неглянцевий» журнал. Девіз журналу: «Видання для тих, хто прагне мудро жити». Авторки й героїні адресують своє слово всім чоловікам і жінкам, літнім людям і зовсім молодим. Кожен номер присвячено певній темі. Його центральним матеріалом є монологи – сповідь – розповідь головної героїні номера, сучасної української жінки.

СМИЛ

Товариство з обмеженою відповідальністю

68601 Ізмаїл, Одеська обл., вул. Чернишевського, 28

Тел.: (04841) 63-915, 067-482-18-74

Е-mail: maligina@ukr.net

Директор – Іванова Килина Матвіївна

Видає наукову, навчальну, методичну та художню літературу.

Виконує повний комплекс додрукарських робіт та поліграфічних послуг.

СМОЛОСКИП

Українське незалежне видавництво

04071 Київ, вул. Межигірська, 21

Тел. (044) 425-23-93

Е-mail: mbf.smoloskyp@gmail.com

www.smoloskyp.org.ua

Директор – Семків Ростислав Андрійович

Видає книги молодих поетів, прозаїків, літературознавців, суспільствознавців. Друкує мемуаристику, освітню літературу, наукові дослідження у галузі гуманітарних знань.

СПД БІЗЯНОВА НАТАЛІЯ МИКОЛАЇВНА

Київ, вул. Милославська, 8 а, кв. 60

Тел. 8-067-650-21-65

Е-mail: ym_ka@mail.ru

Директор – Бізянова Наталія Миколаївна

Розвиваючі ігри, книжки, головоломки – оптом та в роздріб.

ТВЕРДИНЯ

Приватне підприємство, Поліграфічно-видавничий дім
43005, Луцьк-5, п/с-35

Тел. : (050) 295-02-50, (0332) 28-51-85; факс (0332) 24-40-41

Директор – Мартинюк Микола Іванович

Книговидавнича справа; поліграфічна діяльність; художнє оформлення книг; рекламна діяльність; торгівля книгами, періодикою тощо.

ТЕМПОРА

Видавництво

01030 Київ, вул. Б. Хмельницького, 32, офіс 4

Тел./факс (044) 234-46-40

Е-mail: tempora@ukr.net

<http://www.tempora.com.ua>

Директор, головний редактор – Олійник Юлія Володимирівна

Видання історичної, військово-історичної, мемуарно-архівної літератури. Основна тематика – українська історія кінця XIX – початку XX ст.

ТЕРЕН

Видавництво

43025 Луцьк, Головоштамт, а/с 157

Тел. (0332) 29-12-63, 050-67-433-21

Е-mail: teren.lutsk@gmail.com

Керівник – Криштальський Андрій Андрійович

Видання з історії України, національно-визвольної боротьби, твори видатних майстрів слова, переклади з іноземних мов. Видання прозових, поетичних книг, історичної та наукової літератури, творів на українську патріотичну тему.

ТЕС

Приватне підприємство

65012 Одеса, вул. Канатна, 81/2

Тел. (0482) 42-90-98

Директор – Лебеденко Віталій Євгенович

Видання краєзнавчої літератури.

УКРАЇНЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИДАВЦІВ ТА КНИГОРОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ

01601 Київ, вул. Трьохсвятительська, 4, офіс 526

Тел./факс (044) 279-45-75

E-mail : upba@ukr.net

Президент – Афонін Олександр Васильович

Асоціація заснована 1994 року як громадська організація недержавних видавництв. З 1996 року Українську асоціацію недержавних видавництв було перереєстровано як Благодійний фонд "Українська асоціація видавців", який об'єднує в своїх лавах видавців як недержавних структур, так і державних. У 1997 році до них приєдналися і книгорозповсюджувачі.

Українська асоціація видавців та книгорозповсюджувачів є Всеукраїнською благодійною організацією, створеною на засадах законності, гуманності, спільності інтересів і рівності прав її учасників, добровільності, самоврядування та гласності, для забезпечення благодійної діяльності в інтересах розвитку видавничої та книгорозповсюджувальної справи та розповсюдження періодичних видань в Україні.

Завданнями Асоціації є репрезентування та захист інтересів членів Асоціації у державних установах, надання допомоги в організації інформаційного обміну, сприяння в організації навчання та обміну досвідом, юридичний захист членів Асоціації.

З 1996 року Асоціацію очолює О. В. Афонін.

УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

04070 Київ, вул. Андріївська, 1

Тел. (044) 462-53-05; факс (044) 462-53-41

E-mail: publish@lbi.wubn.net

Ректор університету – д-р екон.наук, професор

Смовженко Тамара Степанівна

Видання та розповсюдження навчальної, навчально-методичної та наукової літератури для вищої школи науковців Університету банківської справи Національного банку України.

УНІВЕРСИТЕТСЬКА КНИГА

Видавничо-торговельний дім

40030 Суми - 30, вул. Комсомольська, 27, офіс 512

Тел./факс (0542) 65-75-85

E-mail: info@book.sumy.ua

Директор – Кочубей Родіон Володимирович

Лауреат багатьох книжкових конкурсів України. Основною спеціалізацією видавництва є навчальна література для вищих навчальних закладів. Комплектування бібліотек вищих та середніх спеціальних закладів навчальною та науковою літературою за усіма напрямками.

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Газета

01008 Київ, вул. Садова, 1

Тел. (044) 253-12-95; факс (044) 253-72-91

E-mail: adva@ukcc.com.ua

Головний редактор – Брага Сергій

ФЕНІКС

Приватне підприємство

Видавництво

65059 Одеса, а/с 424

Тел./ факс (048) 777-75-91

Директор – Короткий Тимур Робертович

Видає наукову та навчальну літературу. Друкує монографії, методичну літературу та підручники.

ФОЛІО

Видавництво

61002 Харків, вул. Чубаря, 11

Тел. (057) 700-44-29

E-mail: avk@folio.com.ua

Директор – Красовицький Олександр Віталійович

Книговидання; книготоргівля; книгообмін; види видань: довідкові, літературно-художні, навчальні, наукові, науково-популярні.

ФОП КОВАЛЕНКО А.Г.

Видавець

56301 смт Врадіївка, Миколаївська обл., вул. Ломоносова, 17

Тел. : 067-736-47-45, 051-35-965-08

Е-mail: listokvrmdk@ukrpost.ua

Керівник – Коваленко Анатолій Григорович

Спеціалізується на випуску видань історико-краєзнавчої тематики, художніх творів маловідомих авторів, особливо дітей та молоді, науково-популярної, довідкової, дитячої, православної літератури.

ФОП ФІЛЮК О. В.

Видавець

07300, м. Вишгород, вул. Дніпровська, 3 б, кв. 97

Тел./факс (044) 221-97-44

Е-mail: rusfondukr@yandex.ru

Директор – Філюк Олег Васильович

Книговидання; книготоргівля; види видань: наукові, довідкові, літературно-художні, навчальні, науково-популярні, соціально-політичні, з лінгвістики та філології.

ХРИСТИЯНСЬКА ВИДАВНИЧА СЛУЖБА ВАРУХ

Видавництво

01001 Київ, а/с 473

Тел./факс (044) 559-01-33

Е-mail: office@baruch-books.com

Директор – Михайлик Сергій Володимирович

Видає та розповсюджує книги християнських авторів на теми: здоров'я та зцілення, сім'я і дім, християнське життя, розвиток особистості та інші.

ЦЕНТР УЧБОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Товариство з обмеженою відповідальністю

Видавництво

04176 Київ, вул. Електриків, 23

Тел. (044) 425-20-63 ; факс (044) 425-04-47

Е-mail: info@cul.com.ua

Директор - Пляшко Ростислав Олександрович

Видання та розповсюдження навчальної літератури, що рекомендована та затверджена Міністерством освіти та науки України для студентів вищих навчальних закладів.

ЧОРНОМОР'Я

Видавництво

65076 Одеса, площа Незалежності, 1

Тел./факс : (0482) 64-98-88; 64-98-81

В.о директора – Мунтян Борис Іванович

Виконує підготовку і виготовлення газет усіх форматів, журналів, книг, брошур, здійснює розробку фірмового стилю друкарських видань, повнокольорових буклетів і етикеток, рекламних проспектів, листівок і плакатів, якісний повнокольоровий офсетний друк, випускає шкільну та навчальну продукцію.

ШКОЛА

Видавничий дім

61103 Харків, а/с 535

Тел./факс (057) 340-77-80

E-mail: schoolbook@mail.ru

Директор – Федієнко Василь Віталійович

Література підвищеного попиту: навчальна, довідкова, методична, художня для малят та дорослих.

ЮСТІНІАН

Видавнича організація

04050 Київ, вул. Герцена, 17/25, офіс 91

Тел. (044) 230-01-73; факс (044) 230-01-74

E-mail: edit@justinian.com.ua

Генеральний директор - Омельченко Ірина Костянтинівна

Видавництво юридичної літератури. Аналітичні збірники, до яких включаються окремі НПА, судові рішення, зразки документів; монографії з окремих галузей права; підручники, “Юридичний журнал”.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОНКУРС “КРАЩА КНИГА ВИСТАВКИ-ФОРУМУ”

Конкурс “Краща книга виставки-форуму” провадиться серед видавництв-учасників виставки. На нього подаються видання, що побачили світ за період від минулої виставки.

Для проведення конкурсу створюється журі у складі 13 осіб. Переможцям вручаються дипломи. Підсумки конкурсу оголошуються в дні роботи виставки-форуму.

Основна мета конкурсу – сприяти поліпшенню книговидання та книгорозповсюдження в Україні, зростанню інтересу читачів до української книги, розвитку і функціонуванню української мови в усіх сферах суспільства.

Журі формується за пропозиціями оргкомітету. До складу журі пропонуються представники видавництв і бібліотек, письменники, художники, поліграфісти, громадські діячі. Потенційні члени журі мають підтвердити свою згоду на участь у його роботі.

Висування творів на конкурс здійснюється (за бажанням) учасниками виставки-форуму, що подали заявки на участь у конкурсі та оформили свою участь у ньому документально.

Усі твори, подані видавництвами, включаються до номінаційного списку і розглядаються журі.

Члени журі оцінюють усі запропоновані твори за п'ятибальною системою. Переможці визначаються шляхом простих арифметичних підрахунків.

Переможці в номінаціях одержують дипломи, а видавництва, що взяли участь у конкурсі, але не перемогли, нагороджуються почесними грамотами.

Визначальними параметрами оцінки книги є: зміст; актуальність; художнє оформлення (дизайн, поліграфічна якість); доступність (ціна).

Конкурс проводиться у 10 номінаціях:

1. Сучасне літературно-художнє видання.
2. Дитячий світ.
3. Навчальна книга.
4. Українська та зарубіжна художня класика.
5. Енциклопедичне, довідкове видання.
6. Літературознавство, мистецтвознавство, фольклор.
7. Наукове, науково-популярне видання.
8. Документально-художнє видання (публіцистика).
9. Історична спадщина.
10. Краща книга з питань мистецтва.

Оргкомітет і журі конкурсу мають право змінювати окремі номінації залежно від тематики представлених на конкурс книг.

Оргкомітет може встановлювати додаткові нагороди: грамоти, подяки, подарунки.

Примірники розглянутих видань залишаються в ОННБ імені М.Горького для використання їх у подальших виставкових акціях, а також з рекламною та інформаційною метою.

ПІДСУМКИ КОНКУРСУ “КРАЩА КНИГА ВИСТАВКИ-ФОРУМУ 2012”

Організаційний комітет XIII Всеукраїнської виставки-форуму „Українська книга на Одещині” доручив журі конкурсу „Краща книга виставки-форуму 2012” оцінити видання, які видавництва і автори запропонували на його розгляд. На конкурс було подано 59 книг, представлених 28 видавництвами (у 2011 р. на конкурс було подано 45 книг, представлених 25 видавництвами).

У цілому ми можемо говорити про творчі здобутки наших друзів, відзначати, що розкриті нові сторінки історико-культурної спадщини України, але не можемо не сказати про те, що економічні проблеми суспільства відбиваються на поліграфічних можливостях видавництв. Це наочно показано на стенді «Краща книга виставки-форуму 2012».

Цього року майже немає класичних творів, альбомів, досить скромно представлені ілюстровані видання, зокрема література для дітей.

Ми відзначили 17 книг у восьми номінаціях. Зауважимо, що на нинішній конкурс було подано чимало книжок одеських авторів. Приємно, що багато з них писалися з використанням фондів ОННБ, автори часто зверталися до нас за консультаціями, з пропозиціями про співпрацю тощо. Організаційний комітет XIII Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині» вирішив нагородити спеціальними дипломами авторів, укладачів, які у цей скрутний час знайшли можливість свої творчі та наукові здобутки втілити у цікаві й корисні видання.

Видавництва, нагороджені дипломами у номінаціях:

«Сучасне літературно-художнє видання»

ПВД «Твердиня» (м. Луцьк) – за книги : Луцький замок у мистецькому просторі України : тематична антологія віршів XIX-XXI ст. ; Слапчук В.Д. Вибране : поезії.

Видавничий дім «Букрек» (м. Чернівці) – за книгу : Китайгородська В.М. Гойра : новели, поезії.

Редакційно-видавнича фірма «Прес-кур'єр» (м. Одеса) – за книгу: Ромм А.Д. Честный журналист продается один раз : роман с газетой.

Видавництво «Арт Економі» (м. Київ) – за книгу: Поддубный Н.О. Уличить оборотня.

ПРАТ «Львівська книжкова фабрика «Атлас» (м. Львів) – за видання : Тарасуль Г. Книга букв.

«Дитячий світ»

Видавництво «КОЛО» (м. Дрогобич) – за книгу : Дмитро Павличко. Золоторогий олень / худож. О. Сікора.

Видавництво Старого Лева (м. Львів) – за книгу: Мар'яна Савка. Казка про Старого Лева.

«Навчальна книга»

Видавництво «Ліра–К» (м. Київ) – за навчальний посібник : Менеджмент і маркетинг туризму.

Видавництво «Новий Світ – 2000» (м.Львів) – за навчальний посібник : Петрушенко В.Л. Філософія : в 2 ч.

«Українська та зарубіжна художня класика»

Видавничий дім «Букрек» (м.Чернівці) – за книгу : Костянтин Малицький. Твори.

«Енциклопедичне та довідкове видання»

Юрій Бузько, Південноукраїнський інститут біографії – автори-упорядники енциклопедичного видання «Кавалери та лауреати державних нагород України. Одеська область» (Одеса, 2011).

«Наукове, науково-популярне видання»

ТОВ РІА «СМИЛ» (м. Одеса) – за книгу : Человек в истории и культуре : мемориальный сборник памяти В.Н. Станко.

«Історична спадщина»

НВП «Видавництво "Наукова думка" НАН України» (м. Київ) – за книгу : Україна в Другій світовій війні : погляд з ХХІ ст. : історичні нариси : у 2 кн.

ПрАТ «Українська прес-група» (м. Київ) – за книгу : Сила м'якого знака, або Повернення Руської правди / за заг. ред. Л. Івшиної.

«Краща книга з питань мистецтва»

Видавництво «МИСТЕЦТВО» (м. Київ) – за книгу : Національний музей історії України : альбом. У 2 т. Т.1.

Видавництво «КОЛО» (м. Дрогобич) – за книгу : Скоп Л. Майстер мініатюр Пересопницького Євангелія – Федуско, маляр зі Самбора.

**Організаційний комітет
XIII Всеукраїнської виставки-форуму
«Українська книга на Одещині»
нагородив спеціальними дипломами:**

1. ВИДАВНИЧУ ОРГАНІЗАЦІЮ ПРАТ «ПЛАСКЕ» – за серійні проекти «Одесская библиотека» та «Одеський оперний» (2011-2012).

2. ЛАЗАРЄВУ ГАЛИНУ ЯКІВНУ – автора книги «Глеб Жеглов. Володя Шарапов. Место встречи изменить нельзя». Серія «Имена Одесской киностудии» («Фенікс», м. Одеса).

3. ДЕНІСОВА ВІКТОРА ГРИГОРОВИЧА – співавтора книги «История одесских выставок» («Астропринт», м. Одеса).

4. СЕРГІЯ САВЧЕНКА, художника – автора альбому творів образотворчого мистецтва («Скай-Друк», м. Київ).

5. КОВАЛЕНКО НАТАЛІЮ БОРИСІВНУ – за видавничу діяльність та розкриття творчої спадщини академіка В.П. Філатова.

6. ОДЕСЬКУ ФОТОГРАФІЧНУ АСОЦІАЦІЮ – за видання художнього фотоальбому «Вся Одесса очень велика!» / за ред. С. Гуменюка («АДЕФ-Україна», м. Київ).

7. ГЛУЩАКА АНАТОЛІЯ СТЕПАНОВИЧА – упорядника і автора передмови поетичної антології «Степова пектораль» [від Т.Г. Шевченка до наших днів] («Маяк», м. Одеса).

8. ТАРАСУЛЯ ГЕННАДІЯ ЛЬВОВИЧА – автора видання «КНИГА БУКВ» (ПРАТ «Львівська книжкова фабрика "Атлас"», м. Львів)

Організаційний комітет
XIII Всеукраїнської виставки-форуму
«Українська книга на Одещині» нагородив грамотами:

***«За активну участь у проведенні виставки-форуму та
сприяння популяризації української книги в регіоні»***

1. МАТЮХ ОКСАНУ ВОЛОДИМИРІВНУ, генерального директора Одеської облдержтелерадіокомпанії.
2. ІГУМЕНЮ СЕРАФИМУ, настоятельку Одеського Свято-Архангело-Михайлівського жіночого монастиря.
3. ДОЛЬНИК ГАЛИНУ ОЛЕКСІЇВНУ, голову Благодійного фонду ім. Івана та Юрія Лип.
4. ПАВЛУХІНА СЕРГІЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧА, голову Ізмаїльської райдержадміністрації.
5. АБРАМЧЕНКА АНДРІЯ В'ЯЧЕСЛАВОВИЧА, ізмаїльського міського голову.
6. ПУНДИКА ЄВГЕНА МИКОЛАЙОВИЧА, секретаря Ізмаїльської міськради.
7. ЛУЗАНОВА СЕРГІЯ АРКАДІЙОВИЧА, начальника відділу культури Ізмаїльської міськради.
8. ДОЙКОВУ ГАЛИНУ АНАТОЛІЇВНУ, директора ЦБС і Центральної міської бібліотеки ім. І.П. Котляревського м. Ізмаїла.
9. КАНСЬКУ ТАМАРУ ВЕНІАМІНІВНУ, директора ЦБС для дітей м. Ізмаїла.
10. ФЕДЮКА ТАРАСА ОЛЕКСІЙОВИЧА, поета, віце-президента Асоціації українських письменників, лауреата Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка.
11. РЖЕПІШЕВСЬКОГО КОСТЯНТИНА ІВАНОВИЧА, керівника Представництва МЗС України в Одесі, депутата Одеської міськради.

***За участь у благодійній акції «Книга житиме у віках» -
передачі до фонду ОННБ ім. М. Горького
рідкісних видань XVII ст.***

12. МАСЛОВА ЮРІЯ КОСТЯНТИНОВИЧА, депутата Одеської облради, голову постійної комісії з питань бюджету, фінансово-економічної політики та банківської діяльності.

КОНКУРС ЧИТАЦЬКИХ РЕЦЕНЗІЙ

Напередодні XIV Всеукраїнської виставки-форуму “Українська книга на Одещині” бібліотека оголосила конкурс читачьких рецензій на кращі наукові та художні видання 2012-2013 рр.

Переможцем конкурсу було визнано рецензію Лори Кондрашової на книгу «Скульптор Алексей Копьев : альбом-каталог». Автору рецензії вручено премію “Читач року”. Друге місце посів Станіслав Кінка за рецензію на книгу О. Губаря «Автографы Одессы». Третє місце розділили Юлія Зінківська та Дмитро Антонюк за рецензії на книгу Є. Зозулі «Мастерская человека и другие гротескные, фантастические и сатирические произведения» та Є. Положія «Юрій Юрійович, улюбленець жінок».

***

Скульптор Алексей Копьев : альбом-каталог / сост. : О.М. Барковская, Т.А. Копьёва, Т.В. Щурова ; ред. И.С. Шелестович ; Одес. нац. науч. б-ка им. М. Горького. - О. : ВМВ, 2012. - 128 с. : ил.

Тот факт, что я держу в руках книгу «Скульптор Алексей Копьев» (не альбом, а именно книгу!), вызывает большую радость в душе. В сравнении с таким жанром изобразительного искусства, как живопись, скульптура представляет для широкой аудитории если не загадку, то, как минимум, объект весьма непознанный и воспринимаемый довольно поверхностно, а как следствие, - не вполне «достойный изучения»... Даже сама секция скульптуры в Одесском отделении Национального союза художников Украины составляет всего 17 человек, тогда как живописная – 140 (!). А корифеев одесской скульптуры и того меньше.

Справедливости ради, стоит сказать, что не так давно вышли в прекрасном издании книги о творчестве скульптора, графика и поэта Николая Степанова, а также замечательного представителя скульптуры в Одессе – Бориса Румянцева. К сожалению, есть тут одно «но», – сами художники при жизни этих книг не увидели...

Тем радостнее и интереснее наша встреча со столь объемным и своевременным изданием о мастере монументальной станковой скульптуры, великолепном портретисте, графике, общественном деятеле и педагоге, просто

содержательном человеке с незаурядной судьбой – Алексее Владимировиче Копьеве!

Книга открывается биографической частью, и именно это дает возможность ощутить живое общение с личностью скульптора, прикоснуться к истокам его творческого вдохновения, позволяет новому поколению приобщиться к эпохе, ограниченной рамками ушедшего века, которая и сформировала целую плеяду художников, чье искусство лишь только сейчас начинает приобретать для восприятия «законченную форму». Трудно переоценить значение этого факта, в особенности для начинающих художников.

Чрезвычайно богатый фотографический материал книги не просто иллюстрирует текст, но визуализирует саму обстановку того времени, лица-типажи, атмосферу учебного процесса в ОГХУ им. М.Б. Грекова, – в общем среду, в которой зародился и развивался талант мастера. Через фотографии мы знакомимся с творческим путем Алексея Копьева, как весьма разнопланового художника, хотя сам автор признается, что отдает предпочтение портрету. И, несомненно, именно в этом жанре скульптору удастся достичь воистину совершенства.

Как скульптор я знаю, что портрет требует от художника максимальной концентрации своего таланта. Необходимы деликатное проникновение в самую суть портретируемой личности, – даже в некоторой степени самоотречение, психологический анализ и столь важная в этом процессе профессиональная чуткость и интуиция (почти как у врачей), если хочешь достичь не просто внешнего сходства, а действительной достоверности произведений. Портрет в основе своей очень непростой жанр еще и в этическом аспекте. На примере работ А. Копьева мы видим: если скульптор надеется создать не просто «красивый» портрет, но в полном смысле гармоничный, правдивый и реалистичный, разноплановый и богатый по насыщенности психоэмоциональных характеристик образ, то помимо чисто профессиональных качеств, он должен обладать достойными личностными характеристиками, – да просто любить и понимать людей.

Книга об А. Копьеве ценна для меня еще и тем, что раскрывает связь отдельно представленной человеческой личности и художника, с его профессиональной и общественной деятельностью в свое время, что, собственно, и составляет его жизненное кредо, его самоосознание в мире искусства. Высокая трудоспособность, жизнелюбие и творческая

самоотверженность мастера вызывают не просто уважение и восхищение – его пример вдохновляет! И я глубоко уверена, что именно это и является «определителем» настоящего искусства. Искусство должно вдохновлять!

На мой взгляд, книга «Скульптор А. Копьев» очень современна и своевременна. Это в буквальном смысле школа для тех, кто действительно неравнодушен к объемно-пространственному искусству.

Вереница имен выдающихся, знаменитых и не очень известных современников мастера побуждает читателей поинтересоваться творчеством многих представителей иных жанров изобразительного искусства. В частности ныне здравствующих, ведущих активную творческую жизнь А.С. Гавдзинского, Ф.Я. Фрушиной, Н.А. Шелюто и многих др. Книга, несомненно, интересна и полезна не только для круга читателей-художников, но и для всех неравнодушных к искусству.

*Лора Кондрашова,
скульптор*

***

**Губарь О. Автографы Одессы / Олег Губарь. - О. :
Пласке, 2012. – 424 с. : ил.**

Жанр рецензии подразумевает краткую и в тоже время очень ёмкую оценку произведения. Читать книги и статьи Олега Губаря чрезвычайно интересно и познавательно. В предложенной новой книге собралась чудесная «подборка» одесситов от «А» до «Я» в прямом смысле слова. От Авчинникова до Янопуло. По иронии - оба торговцы, негоцианты и оба - современники. И это неспроста, ведь Одесса того «золотого» века, из которого родом большинство героев книги, - это Одесса века торговли и расцвета её как торгового города и порта.

Можно часами разглядывать причудливые автографы наших давних предков, но едва ли не интереснее для читателя краткие, но предельно информативные биографии героев книги. Почему именно этими персонажами населены более четырёхсот страниц текста? Думаю, что на этот вопрос ответ очевиден. Посудите сами: перед нами в вихре десятилетий и даже столетий проносятся такие выдающиеся администраторы и управленцы края, как Воронцов и Инзов, Коцебу и Ланжерон, Де-Рибас (а

вернее Де-Рибасы - братья Иосиф и Феликс) и Ришелье! А как же архитекторы? И они здесь: Боффо, Фраполли. И так далее по списку: банкиры и землевладельцы, учёные и военные. От иных остались имения и дачи, от других – следы в топонимике, а от третьих – лишь стёртые воспоминания и найденные автором автографы.

Книга Олега Губаря интересна не только текстом, а он мастер жанра исторического рассказа. Едва ли не интереснее хитроумно вставленные в «тело» книги артефакты эпохи. Они создают причудливую полифонию и объёмность повествования, которая непременно теряется при сухом тексте, пусть и обеспеченном ссылками, научным аппаратом.

В общем очередная попытка рассказать интересно о прошлом у автора отлично получилась. Можно поспорить об оценках того или иного персонажа книги, но этим она и интересна — это позиция автора, и нам с ней можно соглашаться или спорить, но прежде всего читать! Читать и получать удовольствие, параллельно увеличивая багаж знаний о непознанном, о пыльных страничках бытия одесситов позапрошлого века.

*Станислав Кинка,
аспирант ОНУ им. И.И. Мечникова*

※ ※ ※

Зозуля Е. Мастерская человеков и другие гротескные, фантастические и сатирические произведения / Е. Зозуля. - О. : ПЛАСКЕ, 2012. - 456 с.

После прочтения «Мастерской человеков» невольно возникает вопрос: неужели это все — наблюдения, анализ и философия одного человека? И дело не только в том, что язык рассказов и романа разнообразен. Да, тема человечности присутствует в каждом произведении. Поражает другое — способ видения человеческой души. Порой создается впечатление, что это сотни умелых фотографов, тайно наблюдая, попытались запечатлеть человеческую душу во всевозможных ракурсах. Совершенно точно, с прозрачностью рентгеновских снимков.

Почему же название романа Е. Зозули, одного из блистательных одесских фельетонистов начала XX века, звучит

именно так: «Мастерская человеков», а не человекоделанья; создания «человеков», а не людей?.. В этом улавливается толика неодобрения, пренебрежения, характерные для Е. Зозули гротескные нотки. Возможно, автор желал подчеркнуть, что не каждый человек - достойная духовно и интеллектуально развитая личность, то есть, Человек. Ни один из героев романа не обладает совершенными, исключительно положительными качествами. Самые сознательные, изобретательные и ответственные из них берутся за титанический и непосильный труд – создание и переделку человека. Дальше, в условно второй части произведения, акцентируется внимание на важности создания нового человека именно для СССР.

Человеческое тесто, эликсир интеллектуальности, знание анатомии... Оказывается, этого совершенно недостаточно для осуществления запланированного. Общеизвестный факт - душа человека необъяснима настолько, что порой нам кажется бессмысленным что-либо прояснять. Но Ефим Давыдович Зозуля попытался докопаться до самой сути. Рискнул затронуть некоторые нелицеприятные темы: крестьянская жадность, чувство собственности, мещанство, обывательство, авторитарность, стереотипность, завышенное, обостренное самолюбие, социальные инстинкты, глупость...

По задумке одного из героев, в помощь для создания нового человека необходимо было составить «Энциклопедию типов советских работников». Трудно было себе представить, каким же конкретно должен быть этот новый, усовершенствованный человек. И тогда решили: «Исследовать большое количество отрицательных людей». На этом этапе происходит особо тщательный анализ уже упомянутых человеческих качеств.

Читателю остается лишь догадываться, чем мог закончиться роман. По последнему абзацу можем судить, что все-таки светлыми надеждами. Ефим Давыдович погиб в 1941 году на фронте, так и не окончив «Мастерскую человеков» и некоторые другие замечательные философские рассказы...

*Юлия Зинькивская,
библиотекарь I категории
отдела редких изданий и рукописей
ОННБ им. М.Горького*

**Положий Є. В. Юрій Юрійович, улюбленець жінок :
повість / Євген Положий. - Х. : Фоліо, 2011. - 218 с.**

Повість Євгенія Положия под назвою «Юрій Юрьевич, любимець жінок» во багатому є історією о чловеку, успевшем пожити на рубежі двох епох. Его таланты не находят достойного применения в советское время, а точнее под его занавес, и нет ему места в новом строящемся обществе. В произведении показывается как нравственная, так и образовательная агония, когда Юрій Юрьевич, будучи пионервожатим, займався вихованням дітей и підлітків в пионерлагерях.

На багатому фоні головний герой виділяється нестандартним мисленням, держиться особняком. Он находить общий язык с детьми милиционеров и высокопоставленных чиновников, которые трудно поддаются воспитанию при отсутствии уважения к другим преподавателям. Но именно Юрій Юрьевич становится для них достойным авторитетом.

Уже в постсоветское время, отойдя от преподавательской деятельности, наш герой продолжает сталкиваться с бедняком в країні, беспорядком в житті, к чому приєднується безденежжя, безробіття, мучительное розчарування во всем, за що би ні брався. Даже когда, наконец, он стал главным редактором в газете, где ему не платили денег за работу, несмотря на то, что издание стало коммерчески успешным, ситуация мало изменилась. Автор показывает ненужность такого человека нашему обществу, абсолютную бессмысленность существования человека, который достаточно начитан, знает философию и психологию.

Другая сторона его жизни - интимная, которая не совсем соответствует названию книги «любимець жінок». Эта фраза скорее ироничная, с печальным юмором, не связанная с главным персонажем. Его попытки найти женщину, соответствующую его представлениям об идеале, заранее обречены на фиаско. Сам выбор Юрия Юрьевича подчас кажется довольно сомнительным. Избранницы его унижают и ведут далеко не нравственный образ жизни, что и удивляет, если брать во внимание его совершенно иной взгляд на вещи. Герой всякий раз заведомо обрекает себя

на нравственные страдания, как-будто подсознательно желает таким образом себя наказать.

Если отойти от содержания повести и перейти к анализу самого текста, то с высказыванием о книге, как о «неимоверно смешной и захватывающей», я бы все-таки не согласился, хотя это сугубо моя личная точка зрения. Книга читается легко, но юмор в ней чересчур плоский, а сам персонаж использует достаточно сомнительные методы воспитания (как, например, когда он неприкрыто лжет детям, о недопустимости чего твердят почти все детские психиатры; рассказывает детям младших групп о том, что им еще рано знать, или, как минимум, некорректно применяет некоторые термины в преподавании). Сама повесть пестрит жаргонными или ярко экспрессивными, просторечными выражениями, в том числе и вовсе нецензурными, которые, я считаю, могут оставаться на страницах бульварной прессы, но никак не в подобного рода литературе. Если бы не вышеупомянутые замечания по тексту, то повесть можно было бы назвать неплохой, но, к сожалению, общая моя оценка сильно снижается из-за подобных авторских приемов.

*Дмитрий Антонюк,
ведущий библиотекарь
отдела хранения и научного изучения фондов
ОННБ им. М. Горького*

※ ※ ※

**Мардань А. Е. Десять пьес, которые потрясут мир :
[сборник] / А.Е. Мардань ; худож. оформ. А. Голубовской ;
под ред. А. В. Чабанова. - О. : ИНВАЦ, 2012. - 600 с. : ил.**

Приятно сознавать, что одесский драматург потрясает мыслями, которые волнуют мир. Несомненно, творчество таких писателей делает нас духовно богаче и выше в глазах как собственных, так и всего мира, я не побоюсь этого слова. Александр Мардань посвящает Одессе свой литературный дар.

«Быть непохожим на других, оставаться самим собой – главное свойство личности. И не только героев литературного произведения, но, в первую очередь, его автора. А Марданю-драматургу удастся всегда оставаться собой. В его пьесах трудно определить влияние какой бы то ни было школы, направления,

течения», – считает искусствовед Роман Бродавко. Пьесы не всегда воспринимаются как придуманные истории. И происходит это тогда, когда видишь их в исполнении актеров, хороших актеров, которые живут жизнью своих героев. Жизнь похожа на театр, а может, она и есть театр. Стремление быть одновременно и автором, и гражданином, искренность и открытость одновременно — это характерные черты Марданя-драматурга. Действие неожиданное, сильное и современное; пьесы читаемы.

*Валентина Токарчук,
технолог пищевых производств*

※ ※ ※

Журавльов Д. В. Визначні битви та полководці української історії. Карти. Озброєння. Тактика. Наслідки / Д.В. Журавльов. - Х. : Клуб сімейного дозвілля, 2013. – 416 с. : ілюстр.

С большим интересом ознакомился с книгой Дениса Владимировича Журавлева «Визначні битви та полководці української історії». Автор – историк, который профессионально занимается проблемами военной истории. Он талантливо подает интересный фактический материал, по-новому оценивает не только важнейшие сражения на территории Украины, но и менее известные битвы.

Книга Д.В. Журавлева – это ряд небольших рассказов, охватывающих хронологически историю Украины IX-XX веков. Профессиональный подход историка чувствуется в подборе исторических источников, точности в определении времени и места сражения, характеристике командующих войсками с обеих сторон. Большое внимание уделено вооружению и тактике участников сражений. Автор приводит также военные потери сторон и анализирует последствия сражений.

Издание снабжено картами, схемами сражений, на иллюстрациях – образцы вооружений.

В целом книга производит хорошее впечатление, написана живым, красочным языком, легко читается. Интерес вызвали описания похода на Константинополь, обороны

Чигирина, Брусиловского прорыва, Корсунь-Шевченковской битвы.

Книга смело может быть рекомендована школьникам старших классов и студентам вузов для углубления знаний по истории Украины.

*Георгий Подгорный,
библиограф I категории
справочно-информационного отдела
ОННБ им. М. Горького*

※ ※ ※

Горбатюк А. Хоть джаз и не родился в Одессе... / А.Н. Горбатюк. - О. : Пласке, 2011. - 220 с. : ил.

«Эта книга — единственная попытка рассказать не только об одесских джазовых музыкантах, творивших во второй половине XX столетия и позднее, но и самой атмосфере, царившей в эти годы в их среде», - этими словами начинается эта чудо - книга, которая всколыхнула во мне океан памяти о музыкантах 50-60 годов и далее до наших дней.

Некоторые из них живут в других странах и их имена ни о чем не говорят сегодняшним читателям. Все было так далеко, как будто в другом измерении. Память — интересная штука, вдруг все выстраивается и ноет так сладко где-то в глубине твоего сердца. Люди, имена, улицы, магазины, рестораны — все это всплывает памятными видениями, картинами, ностальгически обозначенными и поэтому прекрасными для тех, кто будет читать эту книгу.

Совершенно изумительная книга о настоящей Одессе, от которой нынче не осталось и следа, к сожалению. Восторженные эпитеты, сопровождающие эту книгу, могут быть увеличены в несколько раз своими собственными воспоминаниями об этом времени. Мне очень близко все это, в память о брате, Брикe Борисе Яковлевиче, который очень любил джаз и знал его...

*Рина Брик,
главный библиограф
справочно-информационного отдела
ОННБ им. М. Горького*

※ ※ ※

**Бегунович В.А. Любимый город, здравствуй... /
Валерий Бегунович. - О. : Астропринт, 2011. - 256 с.**

*Одесса - особенный город.
Здесь Пушкин вдоль моря бродил.
И сам Айвазовский картину
«Прощание Пушкина с морем»
На память нам всем подарил.
И. Е. П.*

Одесса воспета не только великим русским поэтом А.С. Пушкиным. Прекрасна Одесса у Ильфа и Петрова, Катаева. Замечательные стихи об Одессе написаны Верой Инбер «Обращение к Одессе», Константином Симоновым «Морская пехота», Григорием Поженяном «Впередсмотрящий», Иваном Гончаренко «Тут Пушкин жив», Демьяном Бедным «Одесса», Семеном Кирсановым «У Черного моря», Виктором Бершадским «Берег Славы». Всех невозможно перечислить...

В своей любви к нашему особенному городу признается и Валерий Бегунович, потомственный одессит, в своей книге «Любимый город, здравствуй...».

Каждая поэтическая строка в этой книге дышит любовью к родному городу. Все, что есть ценного в Одессе - аллеи, парки, скверы, оперный театр и море – живет в стихах Бегуновича особенной, неповторимой жизнью, как и сам город.

Эти стихи зовут нас, одесситов, прийти к морю, полюбоваться его рассветами и закатами, услышать шум прибоя и крик чаек.

*«Бал Посейдона»
«Сворачивая волны свитком,
На берег несется пенный вал.
В морской стихии сил с избытком -
Сам Посейдон здесь правит бал».*

Сравнения, метафоры, мифический образ Посейдона придают стихотворению особую прелесть.

Одесса всегда славилась, славится и будет славиться своими талантами. Здесь каждый писатель - художник и каждый художник - поэт.

Стихотворение В. Бегуновича, посвященное юным талантам, трогает нас, одесситов, своей злободневностью, вниманием к талантливым детям.

«Да не иссякнет родник талантов!». В этом стихотворении автор выступает в роли педагога, поэта-психолога, ценителя искусства. Остается только процитировать эти удивительные строки:

*«Душа наполняется музыкой света,
Мечты претворяются в творческий труд!
Одесса талантами в мире воспета,
И опыт, и молодость рядом идут».*

Самым ценным считаю раздел книги «Одесса помнит».

Стихотворение «Слава Измаила» - это целая повесть в стихах. Я бы сказала о нем поговоркой: «Краткость - сестра таланта».

Здесь упомянуты все участники битвы: Самойлов, Львов, Потемкин, Кутузов и даже Дерибас, высадивший десант.

Лучшие качества А.В. Суворова: сильный дух, храбрость, способность драться не числом, а умением.

Все отражено в «Славе Измаила»:

*«Уже с утра вал крепостной был штурмом взят,
А в полдень крепость пала, город - тоже.
Благослови солдат и павших, и живых,
Тебя молю, святой, бессмертный Боже!»*

Кто из одесситов не знает имени Александра Ивановича Маринеско, его заслуг перед Родиной?

*«Не ценим мы героев,
А лишь когда их нет,
Посмертно награждаем,
При жизни - злой обет!».*

Обращение к такому жанру, как баллада, помогло автору описать героический подвиг командира Краснознаменной подводной лодки С 13. Читатель имеет представление о героическом походе подлодки и подвиге Александра Маринеско, потопившем лайнер «Вильгельм Густлоф» с немецкими

подводниками на борту и военный транспорт «Генерал фон Штойбен».

Особого внимания в книге «Любимый город, здравствуй...» заслуживают комментарии к «Акроакцентам», посвященным Одесскому оперному театру. Читатель может глубже изучить историю Одессы, узнать о тех замечательных людях, которые творили славу города, и не только о них.

Читателями книги В. Бегуновича могут быть все одесситы и гости города. Но больше всего она полезна людям, познающим историю нашего города. Наряду с наилучшими пожеланиями Валерию Бегуновичу – здоровья и больших творческих успехов, хочется пожелать совершенствования поэтического мастерства. Как хорошо об этом сказал в своем стихотворении китайский поэт Ли Гюбо (1164-1241)

*«Искусство трудное писать стихи,
прекрасные и звуками, и мыслью.
Пусть будет мысль отточенной и ясной,
А слово в строчке музыкой звучит».*

*Е.П. Игуменцева,
инженер-переводчик*

※ ※ ※

**Райхельгауз И.Л. Одесская книжка /
И.Л. Райхельгауз ; фото С. Гевелюка. - О. : ПЛАСКЕ, 2012. –
192 с. : ил.**

Недооцененные ресурсы одесской жизни: вся прелесть одесского воздуха, необычных, но прекрасных жителей волшебного города под именем Одесса, чьи мостовые помнят шаги Бабеля, Багрицкого, Катаева, Жванецкого...

Режиссер, народный артист России, профессор Российской академии театральных искусств – очарование прозы И.Л. Райхельгауза столь велико, сколь велик его театральный талант. Мы гордимся тем, что живем в одно время с этим прекрасным человеком. Маленькие эссе из жизни Одессы превратились в приятнейшую книгу о любимом городе, о нравах его жителей, о маленьких двориках, напоенных солнцем.

Любимому городу посвящена книга, и размышления тоже об этом городе, в котором автор провел юность и сохранил навсегда тоску по ней.

*Людмила Александровна Попович,
пенсионерка*

※ ※ ※

**Бантовская А.А. Бабье лето / Анжела Бантовская. -
О. : Печатный дом «Друк Південь», 2010. - 256 с.**

«Бабье лето» — это книга о любви, дружбе, предательстве, взаимоотношениях родителей и детей.

Развод — это, бесспорно, зло, ранящее душу, личная драма. Этот процесс довольно распространен в наш век научно-технического прогресса, он затрагивает судьбы ни в чем не повинных детей. Дети, став взрослыми, повторяют опыт родителей, и этот круговорот не кончается.

Автор, сама пережившая развод, точно определила душевное состояние женщины в этот период — унижение, беспомощность, растерянность и поиск своей «ниши» после развода. Очевиден факт: кто силен — устоит и продолжит жить, а кто слаб — впадает в отчаяние и может «сломаться».

Героиня рассказа очень быстро «нашла замену» ушедшему супругу, что маловероятно. Да она 10 раз подумает, прежде чем решится на подобный шаг! Мужчины в отличие от женщин «слеплены из другого теста», их природа слишком груба относительно тонкой, ранимой и глубоко чувствительной женской души. Должно пройти время. Может, уже и времени не останется для другой жизни? И так бывает!

Хотелось бы, чтобы автор чуть конкретнее остановилась на главных составляющих здорового брака, например, введя в рассказ еще одного персонажа, подруги с жизненным опытом, не ограничиваясь только верой и призывом, что «жизнь прекрасна»!

Жизнь — это учеба. Научите других верности любви. Терпимостью, жертвенностью, чистотой и бескорыстием очистите их. И будете вознаграждены Богом.

Наша одесситка поэтесса Лина Томчи советует нам:

«А Вы сумейте быть счастливым,

Когда вокруг сплошное зло.

А Вы сумейте быть счастливым,

Когда Вам в том не повезло...

А Вы сумейте улыбаться

И славить просто свой удел,

На зов другого отзываться,

Когда творится беспредел,

И стать кому-то очень нужным...»

Спасибо за тему, за науку, за веру и торжество Жизни!

Спасибо за знакомство. Желаю автору от всей души
новых книг и новых идей!

Л.А. Михайлова,
пенсионерка

ШЕЛКОВЫЙ МОЛИТВЕННИК ИЗ КОЛЛЕКЦИИ ГРАФА М.М. ТОЛСТОГО (К 150-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ ГРАФА М.М. ТОЛСТОГО)

Коллекция графа М.М. Толстого

Среди раритетных изданий, которыми по праву гордится Музей книги ОННБ имени М. Горького (основан в 1922 году), особое внимание привлекает шелковый молитвенник на французском языке, изготовленный в Лионе в 1887 году как высокий образец искусства местных ткачей. На шмуцтитуле штамп «Даръ графа М.М.Толстого». Это печать представителя аристократического рода графа Михаила Михайловича Толстого (1863-1927) – известного одесского мецената, почетного гражданина Одессы, многолетнего попечителя (1897-1918) Одесской публичной библиотеки.

В библиотечном музее редкие книги из коллекции Толстого, подаренные им в разные годы, сегодня составляют отдельный фонд, насчитывающий несколько тысяч томов. Библиотека М.М. Толстого восхищает не только целостностью и стройностью ее подбора (зарубежная классическая литература, книги по истории и искусству, обширная коллекция литературы по библиографии и книговедению), но и высокохудожественным оформлением. В большинстве это нумерованные малотиражные издания, отпечатанные на бумаге японских и китайских мануфактур, с оригинальными рисунками художников А.Г. Джонса, Э. Курбуэна, А. Карюше, М. Лемера, Э. Грассе, авторскими гравюрами Г. Бюсьера, Ж. Жанэ, О. Лепера, О. Леру. Многие из них помещены в изысканные сафьяновые, шелковые и атласные переплеты ручной работы знаменитых французских фирм Ch. Meunier, A. Cuzin, Durvand. Как именно молитвенник попал в коллекцию графа М.М. Толстого остается неизвестным. Скорее всего, он был приобретен страстным библиофилом на одном из аукционов во время очередной поездки в Париж. О коллекции именитой семьи Толстых можно написать отдельное исследование, но вернемся к предмету нашего интереса.

Развитие лионского шелкоткачества

Начатое в XVI веке производство шелка во французском городе Лионе открыло в его истории новую страницу, неразрывно связанную с историей шелкоткачества. В середине XV столетия

Людовик XI, решив развивать отечественное производство шелка в Лионе, столкнулся с сильным протестом со стороны местных жителей. Конфликт был разрешен в пользу Тура. История лионского шелка началась лишь несколько десятилетий спустя. Первая мануфактура по производству шелкового полотна была открыта во времена правления Франциска I в 1536 году. Четыре года спустя лионским промышленникам была дарована монополия на производство шелка. Тысячи ремесленников в небольших мастерских в кварталах Сен-Жорж и Сен-Жан изготавливали лучшие в Европе материи. Они прославили город далеко за его пределами и сделали его европейской шелковой столицей. Последующие два века Лион развивался и процветал. Тут в XVIII веке был изобретен первый в мире механический ткацкий станок. Но именно в XIX веке благодаря усовершенствованию производства шелковая промышленность достигла своего апогея. Несмотря на бурное развитие во Франции ткацкого производства, возможности самих ткацких станков были сильно ограничены: промышленным способом выпускались лишь одноцветные ткани либо ткани в цветную полоску. Ткани с вышитыми узорами по-прежнему делались вручную. Модернизация ткацкого станка Жозефом-Мари Жаккардом, французским ткачом и изобретателем, совершила в 1804 году подлинную революцию в текстильном мире. Она позволила автоматизировать процесс ткачества: благодаря изобретенному им принципу перфорированных карточек, управляющих нитями основы, стало возможным воспроизводить рисунки ткани с любой фактурой, сложностью переплетения и цветовой гаммой. Саму же машину мог обслуживать всего один человек. Внедрение новых станков поначалу вызывало бунты среди мелких ремесленников, боявшихся остаться без работы, а потом и массовые восстания. В XIX веке появляются первые синтетические шелковые ткани, краски на основе химических пигментов. Этому способствовало открытие в Лионе специализированных химических лабораторий, лабораторий по изучению шелка, профессиональных школ и институтов. Лионские мануфактуры в это время специализируются в трех основных областях использования шелка: мебелировка, мода и литургическое облачение.

Одной из известнейших лионских мануфактур в XIX веке была мануфактура Ж.А. Анри. Она прославилась производством тканого церковного облачения и ткаными картинами на религиозные темы.

История французского молитвенника

Чудесный молитвенник из коллекции графа М.М. Толстого, вытканый шелковой камчатой нитью в мастерских дома Анри, украшает сегодня фонды Одесской национальной научной библиотеки имени Горького. Изготовленный для Антуана Ру, лионского книгоиздателя, и предназначенный для новобрачных, он содержит литургические молитвы на французском и латинском языках. Книга была оформлена преподобным отцом Жаном-Франсуа Эрвье (1847-1900 гг.) в традициях французских иллюминированных рукописей XIV-XVI веков, а для иллюстраций он использовал фресковую живопись итальянского Возрождения. Молитвенник насчитывает 50 страниц, сотканных жемчужно-серыми нитями, содержащих Утренние и Вечерние молитвы, Обряд Святой Мессы, Обряд Венчания (с соответствующими Библейскими чтениями и Благословением супругов); молитвы на Святое Причастие, к Пресвятой Евхаристии, к Духу Святому, Пресвятой Деве Марии и молитвы на разные случаи.

Ил. 1

Название книги заключено в удивительной красоты рамку из цветочно-лиственного кружева, углы ее венчают ангелы-музыканты, играющие на лютне, арфе, скрипке и флейте. Сюжет к этому рисунку, как и ко многим другим, Жан-Франсуа Эрвье почерпнул в знаменитых часословах, созданных художниками-иллюминаторами для Жана I, герцога Беррийского (1340-1416), известнейшего коллекционера, строителя и мецената, библиотека которого по своему богатству и художественному оформлению не имела себе равных в Европе. При дворе герцога трудились известные художники и каллиграфы того времени, в их числе голландцы братья Лимбург, французы Жакмар де Эсден и Жан Ле Нуар. Внизу рамку украшает герб Лиона, представляющий собой геральдический щит со львом и

Ил. 2

тремя королевскими лилиями. Ему предшествует рамка для экслибриса, а на следующей странице – разрешение на выпуск книги в свет кардинала Луи-Мари Каверо, архиепископа Лионского и Вьеннского, от 8 сентября 1886 г., проштампованное его гербом, также тканым шелковыми нитями. Девиз «Prima Sedes Galliarum» свидетельствует, что город является местом христианской веры с середины II века, а епархия Лиона — старейшая из епархий Франции. Её глава носит почётный титул примаса Галлии.

Молитвенник украшают три картины размером в страницу, окруженные орнаментом, в котором замысловатым узором переплетаются растения.

Ил. 3

Первая картина – «Рождество Христово» по творениям Фра Беато Анджелико (ок. 1387–1455), великого итальянского живописца

Раннего Возрождения, которые он создал в разные годы для монастыря Сан Марко во Флоренции (ныне национальный музей Сан Марко). Младенец Иисус изображен лежащим в яслях как символ Божественного пришествия в человеческий мир. Его окружает Святое Семейство. Позади, по средневековой традиции, изображены осел и бык – домашние животные, символизирующие смирение и бедность.

Ил. 4

Ил. 5

Вторая картина – «Распятие» по фреске Фра Бартоломео (1472-1517), выдающегося итальянского художника Высокого Возрождения, представителя флорентийской школы

живописи, выполненная им в Большой Трапезной зале монастыря Сан Марко. Нижняя часть этого огромного творения изображает «Чудесный ужин св. Доменика» Джованни Антонио Сольяни (1492-1544), известного флорентийского живописца Высокого Возрождения.

Третья картина – «Мадонна с младенцем в окружении ангелов». Преподобный отец Эрвье соединил в ней фрески итальянских мастеров эпохи Возрождения.

Ил. 6

Главу с молитвами перед причастием венчает прекрасная заставка, изображающая Иисуса Христа в окружении Девы Марии и св. Иоанна Крестителя. Это фрагмент знаменитой фрески «Диспут» («Спор о причастии») кисти величайшего представителя искусства Высокого Возрождения, живописца и архитектора Рафаэля Санти, символизирующая богословие. Художник выполнил ее в Зале Подписей (Stanza della Segnatura) во дворцовом комплексе Ватикана в 1509 году по заказу папы Юлия II.

Ил.7

Ил. 8

Текст молитвенника, вытканый четкими готическими литерами, не превышающими двух мм, расположен в две колонки и окаймлен художественной рамкой из цветов, ягод и трав, мифических грифонов, птиц, зверей и насекомых. Для обрамления многих страниц преподобный отец Эрвье использовал как образец часословы Жана Бурдишона (ок.1457-1521), иллюминатора и портретиста,

официального художника при дворе четырех королей: Людовика XI, Карла VIII, Людовика XII и Франциска I, факсимильные копии часословов были очень популярны во Франции в XIX веке в эпоху романтизма, одновременно с рождением интереса к самому средневековью. Самой известной иллюминированной рукописью, вышедшей из-под кисти художника, является «Большой Часослов Анны Бретонской». По просьбе Анны Жан Бурдишон изобразил на полях часослова не привычные розы и лилии – символы христианской веры, а обычные огородные, садовые и дикие растения, которые росли вокруг ее замка на берегу Луары, а также певчих птиц, домашних и диких животных. Инициалы в молитвеннике оформлены иллюстрациями, а обрамляющие их широкие листья, плавно заворачиваясь, передают изгибы букв, изящество линий которых сравнимо с рукописными книгами, которые вдохновили его на создание шедевра. Книга стала символом возрождения средневековых традиций иллюминирования.

Ил. 9

Текст молитвенника и рисунки не напечатаны, а с исключительным мастерством вытканы разными оттенками серебристо-серого в технике гризайли. Шелковые страницы

обернуты вокруг тонких листов картона для придания им жесткости.

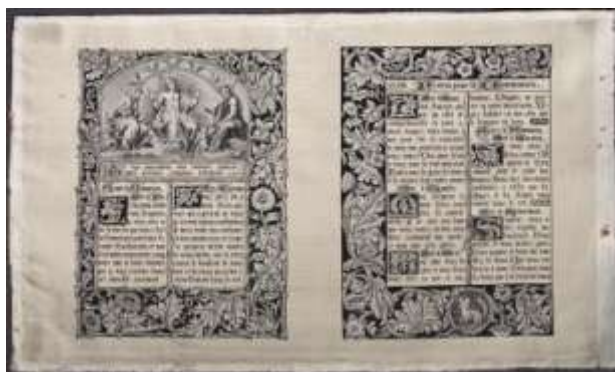
Изготовленный по случаю юбилея папы Льва XIII, получившего в подарок первый экземпляр, молитвенник является одним из тканых шедевров. На универсальной выставке в Париже в 1889 году (год, когда инженеру Гюставу Эйфелю была заказана знаменитая Эйфелева башня в качестве входной арки на территорию выставки) торгово-промышленные палаты Лиона и Сент-Этьена организовали совместную экспозицию шелка, на которой, в частности, была представлена и тканая книга. Она была встречена как чудо, а фабрика Ж.А. Анри получила «grand prix». Книга имела важное значение для понимания эволюции и успехов в искусстве оформления книги в XIX веке. Действительно, ведь она являлась истинным произведением искусства и ее создание было настоящим техническим подвигом, принимая во внимание средства, использованные для получения шелкового тканья с иллюстрациями, и идеальную разборчивость текста, вытканного столь малыми литерами. Ткань поразительно плотная, поскольку для создания фактуры потребовалось около 400 уточных нитей. Более того, их расположение нестандартно: нить основы (продольно натянутая нить) лежит горизонтально вместо того, чтобы идти вертикально, уток же (поперечная нить), наоборот, уложен вертикально вместо горизонтального переплетения; с помощью этой уточной нити были воспроизведены литеры и орнамент молитвенника.

Ил. 10

Общая площадь карт, необходимых для воспроизведения узора, заняла 70 м². А один шаг механизма ткацкого станка составлял десятую долю миллиметра. Страницы разрезались по две: левая страница – ректо, правая – версо. Ткань аккуратно проклеивали с изнанки, ставя на подкладку из легкого и в то же время прочного картона, затем листок сгибали пополам, после чего страницы становились в правильное положение. Два боковых поля склеивались один на другой, формируя загиб,

позволяющий переплетчику их сшить. Процедура переплета шелковой книги очень деликатная и требовала большой аккуратности, особенно в работе с клеем: даже из-за самого маленького пятнышка на ткани была бы потеряна целая страница.

Ил. 11

Понадобилось около двух лет работы прежде чем был успешно изготовлен первый экземпляр (начатая в 1886 году, книга была завершена лишь к 8 сентября 1887 г.). А с учетом высокой себестоимости, связанной с огромными техническими и временными затратами, было выпущено всего около 50 экземпляров молитвенника. Как и для инкунабул, переплет книги заказывался уже после покупки. Экземпляр, хранящийся в ОННБ им. М. Горького, заключен в сафьяновый переплет каштанового цвета. Форзацы книги подбиты гранатового цвета дублюрой из муара в цветочном золототисненном обрамлении по кожаному канту.

Сложно ответить на вопрос, сколько на сегодняшний день сохранилось копий этого тканого шедевра. Отчасти это обусловлено тем, что книга не поддается традиционной каталогизации. Технически она не является ни печатной книгой, ни рукописью. Помимо экземпляра, находящегося в Одесской национальной научной библиотеке им. М. Горького, известны еще 6 экземпляров шелкового молитвенника, хранящихся в европейских коллекциях: экземпляр, подаренный папе Льву XIII, в белом шелковом переплете, представленный в экспозиции в 1888 г. в Ватикане, сегодня хранится в Ватиканской апостольской библиотеке, обладающей богатейшим собранием рукописей

средневековья и эпохи Возрождения. Музей Тканей в Лионе хранит 2 экземпляра книги: первый, подаренный самим фабрикантом Ж.А. Анри в 1889 году, второй передан семьей Гастона Бэлёна в 2004 году (экземпляр был подарен по случаю бракосочетания Камийа Бэлёна и Марии-Терезы Дюран 15 октября 1888 года). Известны также экземпляры, находящиеся в Музее Фурвьер в Лионе, хранящем шедевры религиозного искусства; в музее Искусства и Промышленности города Сент-Этьен, знакомящего своих посетителей с крупнейшей в мире коллекцией лент, а также уникальной коллекцией оружия и велосипедов; один экземпляр находится в Национальном музее в Варшаве, фонды его представляют собой собрание произведений искусства от античности до XX века. В американских собраниях известны еще 8 экземпляров молитвенника.

Наш экземпляр поступил в Одесскую публичную библиотеку 13 января 1916 года. Он был подарен графом М.М. Толстым в то время, когда еще ничто не предвещало его вынужденной эмиграции.

Галина Лясота,
*главный библиотекарь
отдела редких изданий и рукописей
ОННБ им. М. Горького*

Список использованной литературы

1. Страницы истории благотворительности в Одессе : к 100-летию вступления графа М.М.Толстого в должность попечителя Одесской городской публичной библиотеки : материалы конф. Одесса, 4 декабря 1997 / ОГНБ им. М.Горького. – Одесса : Друк, 2000. – 136 с. : ил.

2. Тюнеєва О. Музей книги Одеської державної публічної бібліотеки / О.Тюнеєва // Бібліол. вісті. – 1927. - № 2. – С. 46-60 : ілюстр. – (Тр. Держ. публ. б-ки в Одесі).

3. Berthod B. Paramentica: tissus lyonnais et art sacré, 1800-1940 : exposition placée sous les auspices de l'U.N.E.S.C.O. dans le programme de l'étude intégrale des Routes de la Soie / [catalogue par] Bernard Berthod, Elisabeth Hardouin-Fugier. – Lyon : Musée de Fourvière, 1992. – 197 p. : ill. ; 24 cm.

4. Blazy G. Livres et menus imprimés ou tissés // Art & Métiers du Livre : revue bimestrielle. – Dijon : éd. Faton, 2005. – № 249 (août-septembre). – P. 50-57.

5. Marais P. Note sur un Livre de Prières en Tissu de Soie // Bulletin du bibliophile et du bibliothécaire : revue mensuelle. – Paris : à la librairie L.Techener, 1889. – Mars-avril. – P.163-166.

6. Vicaire G. Manuel de l'amateur de livres du XIXe siècle 1801-1893 / par Georges Vicaire. – Paris : librairie Rouquette, 1904. – T. V. – P. 342.

7. Vuillemin C. La Soierie lyonnaise dans tout son éclat [Электронный ресурс] / par Claire Vuillemin. – 2007. – Режим доступа : http://www.rfi.fr/francefr/articles/095/article_58773.asp/.

Список иллюстраций

1. Ил. 1

Прекрасный часослов герцога Беррийского, 1405–1408/9 гг. Лист 30. «Благовещение» братьев Лимбург. Пергамен, тушь, темпера, золото.

9 3/8 x 6 5/8 in. (23,8×16.8 см). Метрополитен-музей, Нью-Йорк.

The Metropolitan Museum of Art [Электронный ресурс]: Belles Heures of Jean of France, Duc of Berry. – Режим доступа : <http://www.metmuseum.org/toah/works-of-art/54.1.1>. Дата обращения : 20.10.2012.

2. Ил. 2, 4, 6, 8, 9

Молитвенник, вытканый по образцу иллюминированных рукописей XIV - XVI вв. Лион, мануфактура Ж.А. Анри для издательства Ру, 1886-1887 гг. ОННБ им. М.Горького, Одесса.

3. Ил. 3

Фра Беато Анджелико. Рождество, 1451-1453 гг. Композиция створок шкафа для хранения серебряной утвари в капелле Мадонны Аннунциаты. 39 x 39 см. Музей Сан Марко, Флоренция.

4. Ил. 5

Фра Бартоломео. Распятие с Богородицей и Иоанном Богословом. Фреска. Музей Сан Марко, Флоренция. Внизу:

Джованни Антонио Сольяни. Чудесный ужин святого Доминика, 1536. Фреска. Музей Сан Марко, Флоренция.

5. Ил. 7

Рафаэль Санти. Диспут (прославление таинства Евхаристии), 1509. Фреска. Палаццо Понтифичи, Станца делла Сеньятура, Ватикан.

6. Ил. 10

Жан Бурдишон. Часослов Катерины, 1480-85 гг. Пергамен, темпера, золото.

Музей Дж. Пол Гетти, Лос-Анджелес.

The J. Paul Getty Museum [Электронный ресурс]: Artists: Jean Bourdichon. – Режим доступа:

<http://www.getty.edu/art/gettyguide/artMakerDetails?maker=1166>.

Дата обращения: 20.10.2012.

7. Ил. 11

Жаккардовое шелковое плетение страницы из «Молитвенника» (Livre de prières). Музей Тканей, Лион.

Things That Think: An Interview With Computer Collector Nicholas Gessler [Электронный ресурс] / by Margaret Wertheim. – 2006. – Режим доступа: <http://theiff.org/publications/cab21-gessler.html> . Дата обращения: 31.10.2012.

**ПЕРЕЛІК ПУБЛІКАЦІЙ В ПРЕСІ
ПРО XIII ВСЕУКРАЇНСЬКУ ВИСТАВКУ-ФОРУМ
«УКРАЇНЬСЬКА КНИГА НА ОДЕЩИНІ»**

1. Василевська Е.І. Всеукраїнська виставка-форум “Українська книга на Одещині” в соціокультурному просторі регіону : з досвіду ОННБ імені М. Горького // Бібліотека у соціокультурному просторі: інноваційні проекти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Одеса, 18- 19 жовтня 2012) / упоряд. А.В. Григорян ; ред. : Н.Г. Майданюк, І.С.Шелестович. – О., 2012. – С. 24-34. – Режим доступу : http://www.odnb.odessa.ua/view_post.php?id=591
2. Григорян А.В. Українська книга на Одещині – не ярмарок, а виставка-форум :[про заходи XIII Всеукраїнської виставки-форуму “Українська книга на Одещині”] // Бібл. форум України. – 2012. – № 4. – С. 36-38.
3. Губарьков А. Читати – отже мислити : [про урочисте відкриття XIII Всеукраїнської виставки-форуму “Українська книга на Одещині”] // Одес. вісті. – 2012. – 26 трав. – С. 6.
4. Димова О. Запрошуємо на виставку-форум // Прес-кур'єр. – 2012. – № 21 (961). – С. 1.
5. Димова О. XIII Всеукраинская выставка-форум «Украинская книга на Одессине» // Одес. вестн. - 2012. - 24 мая. – С. 2.
6. Євгенєєв А. На дев'ять доларів на рік : [про проблему видавничої справи і книгорозповсюдження в Україні з нагоди XIII Всеукраїнської виставки-форуму “Українська книга на Одещині”] // Одес. вісті. – 2012. – 7 черв.
7. Иващенко Л. Украинская книга на Одессине // Порто-франко. - 2012. – 11 мая. – С. 2.
8. Ігорева О. Найкращі книжки України – до уваги читачів : [анонс конкурсу читацьких рецензій “Найкраща книжка 2011 року” в ОННБ імені М. Горького] // Одес. вісті. – 2012. – 21 квіт.
9. Ігорева О. XIII Всеукраїнська виставка-форум «Українська книга на Одещині» // Думська площа. - 2012. – 25 трав. – С. 1.
10. Колев О. Звідки взявся конфлікт інтересів? : [про Свято української книги в м. Ізмаїлі, зокрема про проблему збереження і поповнення бібліотечних фондів] // Одес. вісті. – 2012. – 7 черв. – С. 7 : фотогр.

11. Кудlach В. “Українська книга на Одещині” : врятуй себе сам : [про проблеми підготовки і проведення виставки-форуму “Українська книга на Одещині”; до XIII Всеукраїнської виставки-форуму та Всесвітнього дня книги та авторського права] // Чорномор. новини. – 2012. – 21 квіт. – Фотогр.

12. Кудlach В.А. Форум одностумців: «Українська книга на...» // Вісн. Кн. палати. – 2012. – № 5.

13. [Майданюк Н.Г.] Кращі книги виставки-форуму : [підсумки конкурсу “Краща книга виставки-форуму-2012”, який відбувся в рамках XIII Всеукраїнської виставки-форуму “Українська книга на Одещині”] // Золотослів. – 2012. – Серпень (№ 2). – С. 5 : фотогр.

14. Михайленко А. Трохи більше однієї книжки на жителя країни : [про проблеми українського книговидання та книгорозповсюдження – за підсумками виставки-форуму “Українська книга на Одещині”] // Одес. вісті. – 2012. – 12 черв. – Фотогр.

15. Олександрова О. Свято української книги : [огляд подій XIII Всеукраїнської виставки-форуму “Українська книга на Одещині”] // Золотослів. – 2012. – Серпень (№ 2). – С. 4-5 : фотогр.

16. Тисячна Н. Книжковий десант висадиться на Одещині // День. - 2012. – 22 трав. – С. 2.

17. Тисячна Н. Поздоровляємо переможців // Прес-кур'єр. - 2012. - № 22 (962). – С. 3.

18. Тисячна Н. Итоги книжного форума ОННБ им. М.Горького. – Веч. Одесса. - 2012. - 2 июня. – С. 3.

19. Українська книга на Одещині : [огляд заходів XIII Всеукраїнської виставки-форуму “Українська книга на Одещині”] // Багатонаціональна Одещина. – 2012. – № 3 (червень).

20. XIII Всеукраїнська виставка-форум “Українська книга на Одещині” : [розширена інформація про заходи виставки-форуму] // Думська площа. – 2012. – 25 трав. – С. 1.

ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ

Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека імені О.М.Горького

69095 Запоріжжя, просп. Леніна, 142
Директор - Степаненко Інна Павлівна
Тел. (061) 787-53-75; факс 787-53-54
E-mail: zp-library@radiocom.net.ua.

Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека імені Д.І.Чижевського

25005 Кіровоград, вул. Велика Перспективна, 24
Директор - Гаращенко Олена Миколаївна
Тел./факс (0522) 22-65-79
E-mail: omv@library.kr.ua; omv@library.kr.ua.

Кримська республіканська універсальна наукова бібліотека імені І.Франка

95011 Сімферополь, вул. Набережна, 29 а
Директор - Дроздова Людмила Миколаївна
Тел./факс : (0652) 60-86-44, 60-86-38
E-mail: franko@pop.cris.net

Миколаївська обласна універсальна наукова бібліотека імені О.Гмирьова

54001 Миколаїв, вул. Московська, 9
Директор - Богза Надія Федорівна
Тел. (0512) 37-34-78, факс : 37-30-25, 37-31-38
E-mail: reglibrary@farlep.mk.ua

Херсонська обласна універсальна наукова бібліотека імені О.Гончара

73000 Херсон, вул. Дніпропетровська, 2
Директор - Коротун Надія Іванівна
Тел. (0552) 22-65-50; факс 22-64-48
E-mail: Library@tlc.kherson.ua; l-c@ukr.net.

ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ОДЕСИ

(Міжміський код 048)

Одеська національна ордена Дружби народів наукова бібліотека імені М.Горького (ОННБ ім. М.Горького)

65023 Одеса-23, вул. Пастера, 13
Генеральний директор - Ботушанська Ольга Федорівна
Тел./факс 723-02-52
E-mail: ognb@ukr.net
Internet: www.odnb.odessa.ua.

Одеська обласна універсальна наукова бібліотека імені М.С.Грушевського (ОУНБ ім. М.С.Грушевського)

65045 Одеса, вул. Троїцька, 49/51
Директор - Амельченко Юліана Сергіївна
Тел. / факс 722-50-69
E-mail: oounb@inbox.ru.

Одеська обласна бібліотека для юнацтва імені В.В.Маяковського (ОЮБ ім. В.В.Маяковського)

65114 Одеса, вул. Корольова, 46
Директор - Пономаренко Людмила Федорівна
Тел. : 47-66-27, 47-22-42
E-mail: oubim@list.ru.

***Одеська обласна бібліотека для дітей
імені Н.К.Крупської (ОДБ ім. Н.К.Крупської)***

65045 Одеса, вул. Преображенська, 64
Директор - Палій Тетяна Андріївна
Тел. : 725-68-82, 725-87-77.

***Одеська центральна міська бібліотека імені І.Я.Франка
(ЦМБ ім. І.Я.Франка)***

65007 Одеса, Книжковий провулок, 1а
Директор - Кликова Наталія Дмитрівна
Тел. 728-95-20.

***Одеська центральна міська бібліотека для дітей
імені А.Гайдара (ЦМБ ім. А.Гайдара)***

65026 Одеса, Французький бульвар, 11а
Директор - Лазарева Галина Яківна
Тел.: 714-88-81, 714-88-82.

ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Міські бібліотеки

Білгород-Дністровська ЦМБ

67700 м. Білгород-Дністровський, вул. Маяковського, 7
Директор - Солодунова Раїса Миколаївна
Тел. (0482-49) 2-21-55

Ізмаїльська ЦМБ

68600 м. Ізмаїл, вул. Адм. Холостякова, 41
Директор – Дойкова Галина Анатоліївна
Тел. (0482-41) 2-05-36

Іллічівська ЦМБ

68003 м. Іллічівськ, вул. Леніна, 30
Директор – Маркова Ольга Вікторівна
Тел. (0482-68) 6-25-26

Котовська ЦМБ

66300 м. Котовськ, вул. Бочковича, 1
Директор – Олійник Ліна Іванівна
Тел. (0482-62) 5-51-13

Теплодарська ЦМБ

65490 м. Теплодар, вул. Плєва, 2
Директор - Клименко Тетяна Іванівна
Тел. (0482-50) 2-52-16

ЦМБ м. Южного

65481 м. Южне, вул. Леніна, 1/1
Директор - Проценко Ольга Омелянівна
Тел. (0482-42) 3-21-31

Районні бібліотеки

Ананьївська ЦРБ

66400 м. Ананьїв, вул. Незалежності, 49
Директор – Волочан Тамара Андріївна
Тел. (0482-63) 2-13-77

Арцизька ЦРБ

68400 м. Арциз, вул. 28 червня, 118
Директор – Гуцан Галина Іванівна
Тел. (0482-45) 3-10-59

Балтська ЦРБ

66100 м. Балта, вул. Котовського, 197
Директор – Оровець Ніна Олександрівна
Тел. (0482-66) 2-16-05

Березівська ЦРБ

67300 м. Березівка, пл. Ген. Плієва, 3
Директор - Віншель Тетяна Миколаївна
Тел. (0482-56) 2-03-24

Білгород-Дністровська ЦРБ

67700 с. Шабо, вул. Леніна, 48
Директор - Сівачук Алла Василівна
Тел. (0482-49) 4-01-84

Біляївська ЦРБ

67600 м. Біляївка, вул. Гагаріна, 16
Директор – Матієнко Галина Миколаївна
Тел. (0482-52) 2-15-79

Болградська ЦРБ

68700 м. Болград, вул. Поштова, 30
Директор – Адамова Тетяна Анатоліївна
Тел. (0482-46) 2-33-24

Великомихайлівська ЦРБ

67100 смт Велика Михайлівка, вул. Садова, 8
Директор – Бабинчук Людмила Миколаївна
Тел. (0482-59) 2-14-61

Іванівська ЦРБ

67200 смт Іванівка, вул. Леніна, 95
Директор – Синчук Олена Петрівна
Тел. (0482-54) 3-11-95

Ізмаїльська ЦРБ

68640 с-ще Суворове, вул. Леніна, 103
Директор - Мушикова Тетяна Миколаївна
Тел. (0482-41) 4-44-95

Кілійська ЦРБ

68300 м. Кілія, вул. Леніна, 21
Директор – Одородько Галина Василівна
Тел. (0482-43) 4-15-84

Кодимська ЦРБ

66000 м. Кодима, вул. Перемоги, 4
Директор – Березовська Тетяна Олександрівна
Тел. (0482-67) 2-19-48

Комінтернівська ЦРБ

67500 смт Комінтернівське, вул. Комсомольська, 4
Директор – Єремей Лариса Костянтинівна
Тел. (0482-55) 9-17-87

Котовська ЦРБ

66300 м. Котовськ, вул. 50-річчя Жовтня, 141
Директор – Дюгаєва Світлана Миколаївна
Тел. (0482-62) 2-66-37

Красноокнянська ЦРБ

67900 с-ще Красні Окни, вул. Першотравнева, 13
Директор – Ратушняк Ольга Борисівна
Тел. (0482-61) 2-18-32

Любашівська ЦРБ

66500 смт Любашівка, вул. Радянська, 97
Директор - Барська Любов Андріївна
Тел. (0482-64) 2-13-99

Миколаївська ЦРБ

67000 с-ще Миколаївка, вул. Леніна, 57а
Директор – Зелінська Аксінія Олександрівна
Тел. (0482-57) 2-65-03

Овідіопольська ЦРБ

67800 м. Овідіополь, вул. Леніна, 242
Директор - Хроменкова Валентина Михайлівна
Тел. (0482-51) 3-13-82

Ренійська ЦРБ

68800 м. Рені, парк Комсомольський, 159
Директор – Коджа Галина Олександрівна
Тел. (0482-40) 4-21-94

Роздільнянська ЦРБ

67400 м. Роздільна, вул. Привокзальна, 4
Директор - Тимчик Олена Іванівна
Тел. (0482-53) 3-17-13

Савранська ЦРБ

66200 м. Саврань, вул. Леніна, 20
Директор - Стукаленко Світлана Арсентіївна
Тел. (0482-53) 3-13-45

Саратська ЦРБ

68200 с-ще Сарата, вул. Котовського, 18
Директор – Тимошенко Ірина Дмитрівна
Тел. (0482-48) 2-20-05

Тарутинська ЦРБ

68500 с-ще Тарутине, просп. Миру, 22
Директор - Задверняк Тетяна Василівна
Тел.(0482-47) 3-17-75

Татарбунарська ЦРБ

68100 м. Татарбунари, вул. Горького, 4
Директор – Стоянова Тетяна Іванівна
Тел. (0482-44) 3-10-57

Фрунзівська ЦРБ

66700 с. Фрунзівка, вул. Леніна, 61
Методист – Присяжнюк Ольга Григорівна
Тел. (0482-60) 9-10-88

Ширяївська ЦРБ

66800, смт Ширяєве, вул. Коробченка, 12
Директор – Мигуш Ольга Павлівна
Тел. (0482-58) 2-14-52

МУЗЕЇ ОДЕСИ

АРХЕОЛОГІЧНИЙ МУЗЕЙ

вул. Ланжеронівська, 4. Тел. 722-01-71

Працює з 10.00 до 17.00. Вихідний день – понеділок

Директор – Брюяко Ігор Вікторович

ІСТОРИКО-КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

вул. Гаванна, 4.

Тел. : 722-84-90 (секретар), 726-26-08 (масовий відділ)

Працює з 10.00 до 20.00 – влітку, 10.00-17.00 - взимку.

Вихідний день – п'ятниця, без вихідних у літній період

Директор – Солодова Віра Володимирівна

ЛІТЕРАТУРНИЙ МУЗЕЙ

вул. Ланжеронівська, 2. Тел. : 722-33-70, 722-00-02

Працює з 10.00 до 17.00. Вихідний день - понеділок

Директор – Ліптуга Тетяна Іванівна

ЛІТЕРАТУРНО-МЕМОРІАЛЬНИЙ МУЗЕЙ О.С.ПУШКІНА

вул. Пушкінська, 13. Тел. : 725-11-34, 722-74-53

Працює з 10.00 до 17.00. Вихідний день - понеділок

Завідувач – Нірша Алла Михайлівна

МУЗЕЙ ВОСКОВИХ ФІГУР

вул. Рішельєвська, 4. Тел. 722-34-36

Працює з 9.00 до 21.00 без вихідних днів

Директор – Бліхаш Артур Петрович

МУЗЕЙ ЗАХІДНОГО І СХІДНОГО МИСТЕЦТВА

вул. Пушкінська, 9. Тел. : 722-48-15, 724-67-46

Працює з 10.30 до 17.30. Вихідний день – середа

Директор – Сауленко Людмила Лук'янівна

МУЗЕЙ ОСОБИСТИХ КОЛЕКЦІЙ О.В.БЛЕЩУНОВА

вул. Польська, 19. Тел. 722-10-81, 725-04-53

Працює з 10.00 до 18.00. Вихідний день – середа

Директор – Остапова Світлана Іванівна

ХУДОЖНІЙ МУЗЕЙ

вул. Софіївська, 5 а. Тел. : 723-82-72, 723-10-98

Працює з 10.30 до 17.30. Вихідний день – вівторок

Директор – Абрамов Віталій Олексійович

ТЕАТРИ ОДЕСИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ

пров. Чайковського, 1. Тел. 722-22-30

Початок вистав о 18.30

Директор – Бабіч Надія Матвіївна

ОДЕСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ РОСІЙСЬКИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР

вул. Грецька, 48.

Тел. : приймальня 722-72-50 ; каса 722-45-04

Початок вистав о 19.00

Директор – Копайгора Олександр Євгенович

ОДЕСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР МУЗИЧНОЇ КОМЕДІЇ ІМЕНІ М.ВОДЯНОГО

вул. Пантелеймонівська, 3. Тел. 722-01-62

Початок вистав о 18.30. Вихідний день – вівторок

Директор – Редько Олена Григорівна

ОДЕСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНО- ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМЕНІ В.ВАСИЛЬКА

вул. Пастера, 15. Тел.: 723-55-66, 723-21-27

Початок вистав о 18.30. Вихідний день – понеділок

Директор – Прокопенко Валентина Михайлівна

Зміст

Л.М. Новохатько. Вітання організаторам, учасникам і гостям XIV Всеукраїнської виставки-форуму “Українська книга на Одещині”	4
Е.Л. Матвійчук. Вітання організаторам, учасникам і гостям XIV Всеукраїнської виставки-форуму “Українська книга на Одещині”	5
О. Ф. Ботушанська. Вітання учасникам і гостям XIV Всеукраїнської виставки-форуму “Українська книга на Одещині”	7
О. В. Афонін. Вітання організаторам, учасникам і гостям XIV Всеукраїнської виставки-форуму “Українська книга на Одещині”	12
ІЛЛІЧІВСЬК: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ.....	14
Учасники виставки – форуму	37
А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА	37
АКАДЕМВИДАВ	37
АЛЕРТА	37
АНАНЬІВСЬКА ДРУКАРНЯ.....	38
АПРІОРИ	38
АРТ ЕКОНОМІ.....	38
АСТРОПРИНТ.....	39
БУКРЕК.....	39
ВИДАВНИЦТВО ІРИНИ ГУДИМ	39
ВИДАВНИЦТВО СТАРОГО ЛЕВА.....	40
ВИДАВНИЧИЙ ДІМ ДМИТРА БУРАГО	40
ВИДАВНИЧИЙ ДІМ СКІФ.....	40
ВИДАВНИЧИЙ ДІМ УКРАЇНСЬКИЙ МЕДІА ХОЛДІНГ	41
ГЛОБУС	41
ГРАНІ-Т	41
ДАКОР.....	41
ДЕНЬ. УКРАЇНСЬКА ПРЕС-ГРУПА.....	42
ДЕНЬ АНГЕЛА.....	42
ДОЛЬНИК Г.О.	42
ДРУГ ЧИТАЧА.....	43

ДРУК ПІВДЕНЬ	43
ДУХ І ЛІТЕРА	43
ЕГМОНТ УКРАЇНА	44
ЕКОНОМЧНА ДУМКА ТНЕУ	44
ЄВРОСВІТ.....	44
ЗНАННЯ.....	45
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ АРХЕОГРАФІЇ ТА ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВА імені М.С.ГРУШЕВСЬКОГО	45
НАН УКРАЇНИ.....	45
КАРАВЕЛА.....	45
КАРТОГРАФІЯ	46
КИЄВО–МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ	46
КНИГИ–ХХІ	46
КНИЖКОВА ПАЛАТА УКРАЇНИ імені ІВАНА ФЕДОРОВА	47
КОЛО.....	47
КОЛОКВІУМ.....	47
КОНДОР.....	48
КРИТИКА	48
КУЛЬТУРА І ЖИТТЯ.....	48
КУМКА	49
ЛЕРАДРУК	49
ЛИБІДЬ.....	49
ЛІРА-К.....	50
МАГНОЛІЯ 2006.....	50
МАЛЯТКО	50
МАНДРІВЕЦЬ	51
МАПА.....	51
МЕДИЦИНА	51
МЕТОДИКА.....	52
МИСТЕЦТВО	52
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН.....	52
НАУКА І ТЕХНІКА	53
НАУКА І ТЕХНІКА	53
“НАУКОВА ДУМКА” НАН УКРАЇНИ	53
НАШ ЧАС	54
НОВИЙ СВІТ - 2000	54
НОРА ДРУК.....	54

ОДЕСЬКА МІСЬКА ДРУКАРНЯ	55
ОДЕСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ	55
ОРТІМУМ	55
ОСНОВА	55
ПЕРСОНАЛ	56
ПІДРУЧНИКИ І ПОСІБНИКИ	56
ПІРАМІДА	56
ПЛАСКЕ	56
ПУЛЬСАРИ.....	57
ПРЕС-КУР'ЄР	57
РАНОК	57
РОЗДІЛЬНЯНСЬКА РАЙОННА ДРУКАРНЯ	58
САММІТ-КНИГА.....	58
СІТОН.....	58
СЛОВО ЖІНКИ	59
СМИЛ	59
СМОЛОСКИП	59
СПД БІЗЯНОВА НАТАЛІЯ МИКОЛАЇВНА	59
ТВЕРДИНЯ	60
ТЕМПОРА.....	60
ТЕРЕН.....	60
ТЕС	60
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ВИДАВЦІВ ТА КНИГОРОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ.....	61
УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ.....	61
УНІВЕРСИТЕТСЬКА КНИГА.....	62
УРЯДОВИЙ КУР'ЄР	62
ФЕНІКС.....	62
ФОЛІО	62
ФОП КОВАЛЕНКО А.Г.	63
ФОП ФІЛЮК О. В.....	63
ХРИСТИЯНСЬКА ВИДАВНИЧА СЛУЖБА ВАРУХ.....	63
ЦЕНТР УЧБОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	63
ЧОРНОМОР'Я.....	64
ШКОЛА.....	64
ЮСТІНІАН.....	64

Положення про конкурс “Краща книга виставки-форуму”	65
Підсумки конкурсу “Краща книга виставки-форуму 2012”	67
Конкурс читацьких рецензій	72
<i>Г. Лясота.</i> Шелковый молитвенник из коллекции графа М.М. Толстого (к 150-летию со дня рождения графа М.М. Толстого)	86
Перелік публікацій в пресі про XIII Всеукраїнську виставку-форум «Українська книга на Одещині”	97
ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ПІВДЕННОГО РЕГІОНУ	99
ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ОДЕСИ	100
ПРОВІДНІ БІБЛІОТЕКИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	102
МУЗЕЇ ОДЕСИ	107
ТЕАТРИ ОДЕСИ	109

**XIV Всеукраїнська виставка-форум
“Українська книга на Одещині”**

Каталог

Упорядник
Л.М. Бур'ян

Редакційна колегія:
*О.Ф. Ботушанська (відп. ред.),
Л.В. Арюпіна, О.М. Бельницька, Е.І. Василевська,*

Редактор
Н.Г. Майданюк

Комп'ютерний набір, верстка, дизайн
А.А. Алексєєва

Підписано до друку 4.06.2013
Формат 60х84 1/16
Обл.-вид. арк. 3,8
Електронний варіант

Інформаційна підтримка:

Южноукраинский Медиа Холдинг
Одеські вісті

ВЕЧЕРНЯЯ ОДЕССА

ОДЕССКИЙ ВЪСТНИКЪ

№ 15 (372), 18 квітня 2003 року

Думська мова

**Чорноморські
НОВИНИ**

Одеська обласна
держтелерадіокомпанія

РИАК-Інформ, “Град”,
“Круг”, “Новая Одесса”
“Репортер”,
“Здоров'я”,
“Академія”